

საქართველოს კანონი

ენერგოეფექტურობის შესახებ

თავი I. ზოგადი დებულებები

მუხლი 1. კანონის მიზნები

ამ კანონის მიზნებია:

ა) ენერჯის დაზოგვის, ენერჯის მიწოდების უსაფრთხოებისა და ენერგოდამოუკიდებლობის გაზრდა, აგრეთვე ენერგეტიკულ ბაზარზე ენერგოეფექტურობის გაუმჯობესების ხელშეწყობის ხელშეწყობის/ დაბრკოლებების მაქსიმალურად აღმოფხვრა უპირატესად ენერგოეფექტურობის სარგებლიანობის გათვალისწინებით;

ბ) ქვეყანაში ენერგოეფექტურობის ხელშეწყობისა და განხორციელებისთვის საჭირო ღონისძიებების ზოგადი სამართლებრივი საფუძვლების განსაზღვრა „ენერგეტიკული გაერთიანების დამფუძნებელ ხელშეკრულებასთან საქართველოს შეერთების შესახებ“ ოქმით დადგენილი მიზნის მიღწევის უზრუნველსაყოფად;

გ) ენერგოეფექტურობის ეროვნული სამიზნე მაჩვენებლის შემუშავების პროცედურის ჩამოყალიბება და ენერგოეფექტურობის წვლილის განსაზღვრა;

დ) (ამოღებულია - 27.06.2024, №4310);

ე) ენერგოეფექტურობის ვალდებულების სქემის ან/და პოლიტიკის ალტერნატიული ღონისძიებების ჩამოყალიბება ენერჯის დაზოგვის უზრუნველსაყოფად;

ვ) ქვეყანაში ენერგოეფექტურობის პოლიტიკის, მისი კოორდინაციის, კონტროლის, ზედამხედველობისა და მონიტორინგის განხორციელება.

საქართველოს 2024 წლის 27 ივნისის კანონი №4310 – ვებგვერდი, 11.07.2024წ.

მუხლი 2. კანონის მოქმედების სფერო

1. ამ კანონის მოქმედების სფერო მოიცავს:

ა) ჰორიზონტალურ (სექტორთაშორის) პოლიტიკას, რომელიც გავლენას ახდენს საჯარო და კერძო სექტორებზე და დაკავშირებულია ენერგომომსახურებასთან და მის მონიტორინგთან, გაზომვასა და დადასტურებასთან;

ბ) კონკრეტულ სექტორებს: კერძო შენობების, მათ შორის, კომერციული დანიშნულების შენობების, მრეწველობის, ენერჯის წარმოების, გარდაქმნის, გადაცემისა და განაწილების სექტორებს.

2. ეს კანონი განსაზღვრავს საჯარო და კერძო დაწესებულებების, საყოფაცხოვრებო მომხმარებლების, ენერგომომსახურების მიმწოდებლების, მრეწველობისა და ეკონომიკის სხვა სექტორების ვალდებულებებსა და პასუხისმგებლობის ზომებს ენერჯის ეფექტური მოხმარების, ენერგოდაზოგვის ხელშეწყობისა და ენერგომომსახურების ბაზრის განვითარების პროცესში.

მუხლი 3. ტერმინთა განმარტება



ამ კანონის მიზნებისთვის მასში გამოყენებულ ტერმინებს აქვს შემდეგი მნიშვნელობა:

- ა) არსებითი განახლება – დანადგარის სარეაბილიტაციო სამუშაოები, რომელთა ღირებულება აღემატება ახალი, მსგავსი დანადგარის მოწყობისთვის საჭირო საინვესტიციო თანხის 50%-ს;
- ბ) აღრიცხვის „ჭკვიანი“ სისტემა – ელექტრონული სისტემა, რომელსაც შეუძლია ენერჯის მოხმარების გაზომვა, მრიცხველით აღრიცხულ სტანდარტულ ინფორმაციაზე მეტი ინფორმაციის მიწოდება და მონაცემების ელექტრონული კომუნიკაციით გაცვლა;
- გ) გადამცემი სისტემის ოპერატორი – ელექტროენერჯის ან/და ბუნებრივი გაზის გადამცემი სისტემის ოპერატორი;
- დ) გაზომვისა და დადასტურების პლატფორმა (შემდგომ – პლატფორმა) – ელექტრონული პლატფორმა, რომელიც გამოიყენება ენერგოდანაზოგის სხვადასხვა პარამეტრის, მათ შორის, ენერჯის მოხმარების, დადასტურებისთვის;
- ე) გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორი – ელექტროენერჯის ან/და ბუნებრივი გაზის განაწილების ლიცენზიატი;
- ვ) განახლებადი წყაროებიდან მიღებული ენერჯია – ენერჯია, რომელიც მიიღება განახლებადი წყაროებიდან, კერძოდ: ქარის, მზის, აეროთერმული, გეოთერმული, ჰიდროთერმული, ოკეანის ენერჯია, ჰიდროენერჯია, ბიომასა, ნაგავსაყრელებზე ორგანული მასალის დაშლით მიღებული გაზი, წყალარინების გამწმენდ ნაგებობებში წარმოქმნილი გაზი და ბიოგაზი;
- ზ) გარემოსდაცვითი მართვის სისტემა – საწარმოს გარემოსდაცვითი ღონისძიებების ურთიერთდაკავშირებული და ურთიერთმოქმედი ელემენტების რიგი, რომლებიც განსაზღვრავს ეკოლოგიურ ამოცანებს და ამ ამოცანების შესრულების სტრატეგიას;
- თ) ეკონომიკურად გამართლებული მოთხოვნა – ენერჯის რაოდენობა, რომელიც არ აღემატება გათბობისა და გაგრილებისთვის საჭირო ენერჯის რაოდენობას და რომლის დაკმაყოფილება, კოგენერაციის გარდა, შესაძლებელია სხვაგვარად, საბაზრო პირობებში გენერირებული ენერჯით;
- ი) ენერგეტიკული გაერთიანება – საერთაშორისო ორგანიზაცია, რომლის მიზანია, მის წევრ ქვეყნებს დაეხმაროს ევროკავშირთან ინტეგრირებული პანევროპული (ევროპული ღირებულებების მქონე) ენერგეტიკული ბაზრის ჩამოყალიბებაში;
- კ) ენერჯია – ყველა სახის ენერჯია, მათ შორის, საწვავის, თბური, განახლებადი წყაროებიდან მიღებული ენერჯია, ელექტროენერჯია ან ნებისმიერი სხვა ფორმის ენერჯია;
- ლ) ენერჯის გამანაწილებელი – ფიზიკური ან იურიდიული პირი (გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორის ჩათვლით), რომელიც პასუხისმგებელია ენერჯის ტრანსპორტირებისთვის ან განაწილების სადგურებში ტრანსპორტირებისთვის მისი საბოლოო მომხმარებლისთვის მიწოდების მიზნით;
- მ) ენერჯის დაზოგვის ეროვნული სამიზნე მაჩვენებელი – პირველადი ენერჯის მოხმარების ან ენერჯის საბოლოო მოხმარების შემცირების მაჩვენებელი, რომელიც განისაზღვრება ენერგეტიკისა და კლიმატის ეროვნული, ინტეგრირებული გეგმით;
- ნ) ენერჯის მიმწოდებელი – ფიზიკური ან იურიდიული პირი, რომელიც საქართველოს კანონმდებლობისა და სახელშეკრულებო ურთიერთობის საფუძველზე ენერჯიას საბოლოო მომხმარებელს აწვდის;
- ო) ენერჯის საბოლოო მოხმარება – ენერჯია, რომელიც მიეწოდება მრეწველობის, ტრანსპორტის, შინამეურნეობების, მომსახურებისა და სოფლის მეურნეობის სექტორებს. ენერჯის საბოლოო მოხმარებაში არ შედის ენერგეტიკული სექტორისთვის და ენერჯის გარდასაქმნელად მიწოდებული ენერჯია;



პ) ენერგოაუდიტი – სისტემური პროცედურა, რომლის მიზანია შენობის ენერგოეფექტურობის, სამრეწველო ან კომერციული პროცესის ან/და დანადგარის, საჯარო ან კერძო მომსახურების ობიექტის მიერ ენერჯის მოხმარების შესახებ არსებული ინფორმაციის მოძიება, ენერჯის დაზოგვის ხარჯეფექტური პოტენციალის გამოვლენა და გაანგარიშება და შედეგების შესახებ ანგარიშგება;

ჟ) ენერგოდანაზოგი – დაზოგილი ენერჯის რაოდენობა, რომელიც გამოითვლება ენერჯის მოხმარებაზე გავლენის მქონე გარემო პირობების ნორმალური პირობებში ენერგოეფექტურობის გასაუმჯობესებელი ღონისძიების განხორციელებამდე და ამის შემდეგ მოხმარებული ენერჯის გაზომილ ან/და გაანგარიშებულ რაოდენობებს შორის სხვაობის სახით;

რ) ენერგოდანაზოგის ფინანსური ღირებულება – მიღწეული და დადასტურებული ენერგოდანაზოგის ფიზიკური მაჩვენებლების (გამოხატულია კვტ.სთ-ით ან ჯოულით) ფულადი ღირებულება, რომელიც შეთანხმებულია ენერგომახასიათებლების შესახებ ხელშეკრულებით;

ს) ენერგოეფექტური სახელმწიფო შესყიდვა – საჯარო დაწესებულების მიერ მაღალი ენერგოეფექტურობის მქონე პროდუქტის, მომსახურებისა და შენობის შესყიდვა, ხარჯეფექტურობის, ეკონომიკური მიზანშეწონილობის, მდგრადობის ფართო დიაპაზონის, ტექნიკური შესაბამისობისა და სათანადო კონკურენციის გათვალისწინებით;

[ს) ენერგოეფექტური საჯარო შესყიდვა – საჯარო დაწესებულების მიერ მაღალი ენერგოეფექტურობის მქონე პროდუქტის, მომსახურებისა და შენობის შესყიდვა, ხარჯეფექტურობის, ეკონომიკური მიზანშეწონილობის, მდგრადობის ფართო დიაპაზონის, ტექნიკური შესაბამისობისა და სათანადო კონკურენციის გათვალისწინებით; (ამოქმედდეს 2027 წლის 1 იანვრიდან)]

ტ) ენერგოეფექტურობა – შესრულებული სამუშაოს, მომსახურების, პროდუქტის ან/და ენერჯის მოხმარებულ ენერჯიასთან თანაფარდობა;

უ) ენერგოეფექტურობის გასაუმჯობესებელი ღონისძიებები – ღონისძიებები, რომლებითაც მიიღწევა იგივე შედეგი უფრო მცირე მოცულობის ენერჯის მოხმარებით ან უკეთესი შედეგი იმავე მოცულობის ენერჯის მოხმარებით;

ფ) ენერგოეფექტურობის გაუმჯობესება – ენერგოეფექტურობის გაზრდა ტექნოლოგიური, ქცევითი ან/და ეკონომიკური ცვლილებების შედეგად;

ქ) (ამოღებულია - 27.06.2024, №4310);

ღ) ენერგოეფექტურობის ვალდებულების სქემა – მექანიზმი, რომელიც მასში ჩართულ მხარეებს ავალდებულებს ენერგოდანაზოგების სამიზნე მაჩვენებლების მიღწევას ან/და შესყიდვას დადასტურებული ენერგოეფექტურობის ღონისძიებების განხორციელებით;

ყ) ენერგოეფექტურობის პოლიტიკის ღონისძიებები – ენერგომომსახურების ბაზრის მონაწილეების მიერ ენერგოეფექტურობის გასაუმჯობესებელი ღონისძიებების განხორციელებისა და ენერგომომსახურების მიწოდებისა და შესყიდვის ხელშეწყობისა და სტიმულირების მიზნით ჩამოყალიბებული და ამოქმედებული მარეგულირებელი, ფინანსური, ფისკალური, ნებაცოფლობითი ან საინფორმაციო უზრუნველყოფის ინსტრუმენტები;

შ) ენერგოეფექტურობის სერტიფიკატი – გამოიყენება „შენობების ენერგოეფექტურობის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული მნიშვნელობით;

ჩ) ენერგომახასიათებლების შესახებ ხელშეკრულება – ენერგოეფექტურობის გასაუმჯობესებელი ღონისძიების მიმდებნა და მიმწოდებელს შორის არსებული სახელშეკრულებო ურთიერთობა, რომლის გადამოწმება და მონიტორინგი ხელშეკრულების მოქმედების მთელი ვადის განმავლობაში მიმდინარეობს და რომლის შედეგად სამუშაოში, მომსახურებაში ან საქონელში განხორციელებული ინვესტიციის ამოგება ხდება ხელშეკრულებით შეთანხმებულ დონემდე გაუმჯობესების შესაბამისად ან/და ენერგეტიკული მახასიათებლების სხვა შეთანხმებული კრიტერიუმების, მათ შორის, ფინანსური დანაზოგების, დაკმაყოფილების მიხედვით;



გ) ენერგომახასიათებლების შესახებ ხელშეკრულების ინვესტორი – მხარე, რომელიც იღებს ენერგომახასიათებლების შესახებ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელების რისკებისა და სარგებლის უმეტესობას;

დ) ენერგომენეჯმენტის განმახორციელებელი პირი – ენერგომენეჯერთა სერტიფიცირების პროგრამის შესაბამისად სერტიფიცირებული ფიზიკური პირი ან იურიდიული პირი, რომელსაც ასევე ჰყავს ენერგომენეჯერთა სერტიფიცირების პროგრამის შესაბამისად სერტიფიცირებული პირი;

წ) ენერგომენეჯმენტის სისტემა – მენეჯმენტის გეგმის ურთიერთდაკავშირებული ან ურთიერთმოქმედი ელემენტების რიგი, რომლებიც განსაზღვრავს ენერგოეფექტურობის სამიზნე მაჩვენებელს და ამ მაჩვენებლის მიღწევის სტრატეგიას;

ჭ) ენერგომომსახურება – ენერგომახასიათებლების შესახებ ხელშეკრულების საფუძველზე სხვადასხვა მომსახურებით, მათ შორის, ექსპლუატაციით, საექსპლუატაციო მომსახურებითა და პროცესის მართვით ან/და ენერჯისა და ენერგოეფექტური ტექნოლოგიების კომბინაციით, მიღებული მატერიალური სარგებელი, რომელიც ნორმალურ პირობებში განაპირობებს ენერგოეფექტურობის გაუმჯობესების ან პირველადი ენერჯის დაზოგვის გადამოწმებად ან გაზომვად შედეგს;

ხ) ენერგომომსახურების მიმღები – ფიზიკური ან იურიდიული პირი, რომლის მფლობელობაში ან სარგებლობაშია ენერგომომსახურების მიმღები საშუალება ან ნაგებობა;

ჯ) ენერგომომსახურების მიმწოდებელი – საბოლოო მომხმარებლისთვის ან ენერგომომსახურების მიმღების საკუთრებაში, მფლობელობაში ან სარგებლობაში არსებული ობიექტისთვის ენერგომომსახურების ან ენერგოეფექტურობის გასაუმჯობესებელი სხვა ღონისძიებების მიმწოდებელი ფიზიკური ან იურიდიული პირი;

ჰ) ენერგომომსახურების მიწოდება – ენერგომახასიათებლების შესახებ ხელშეკრულების საფუძველზე საბოლოო მომხმარებლის დანადგარზე ან შენობაში/ნაგებობაში ენერგოეფექტურობის გასაუმჯობესებელი ღონისძიებების განხორციელება, რისთვისაც ენერგომომსახურების მიმწოდებელი იღებს ანაზღაურებას საბოლოო მომხმარებლის მიერ ენერგომომსახურების მიმწოდებლის მიერ ინვესტიციის განხორციელებით მიღწეული ენერგოდანაზოგისთვის;

ჰ¹) ეფექტური ცენტრალური გათბობა და გაგრილება – ცენტრალური გათბობისა და გაგრილების სისტემები, რომლებიც მოიხმარს სულ მცირე 50% განახლებადი წყაროებიდან მიღებულ ენერჯის ან 50% ნარჩენ (რეკუპირებულ) თბურ ენერჯის ან 75% კოგენერაციით მიღებულ სითბოს ან/და 50% ზემოაღნიშნული ენერჯისა და სითბოს კომბინაციას;

ჰ²) თითქმის ნულოვანი ენერგომომხმარების შენობა – გამოიყენება „შენობების ენერგოეფექტურობის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული მნიშვნელობით;

ჰ³) ინდივიდუალური ღონისძიება – ღონისძიება, რომელიც განხორციელებულია ენერგოეფექტურობის პოლიტიკის შესაბამისად და იწვევს ენერგოეფექტურობის გაზომვად და დადასტურებად ან/და შეფასებად გაუმჯობესებას;

ჰ⁴) ინვესტიცია არამატერიალურ აქტივებში – საკონსულტაციო მომსახურებაში, სარგებლობაში, მართვაში, შესყიდვაში ან/და სხვა საქმიანობაში განხორციელებული ინვესტიცია, რომელიც ენერგომომსახურების მიმღებისთვის მისი შენობების/ნაგებობების და საშუალებების ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებით ან ენერგომენეჯმენტის გაუმჯობესებით განაპირობებს დადასტურებად ენერგოდანაზოგებს ან/და ენერჯისთან დაკავშირებულ ფინანსურ დანაზოგებს;

ჰ⁵) ინვესტიცია განუცალკევებელ მატერიალურ აქტივებში – ენერგომომსახურების მიმწოდებლის მიერ ენერგომახასიათებლების შესახებ ხელშეკრულების საფუძველზე განხორციელებული ინვესტიცია შემდეგ აქტივებში: შენობის გარსი, შენობის საექსპლუატაციო მომსახურებისთვის საჭირო აქტივები, მათ შორის, ისეთი აქტივი, რომელიც განკუთვნილია საბოლოო მომხმარებლის კონკრეტული მოთხოვნილების დასაკმაყოფილებლად და რომელიც საბოლოო მომხმარებლის



შენობასთან/ნაგებობასთან ისეა დაკავშირებული, რომ იგი ვერ განცალკევდება ან მისი განცალკევება გამოიწვევს არსებით დანახარჯს ან შეამცირებს ამ აქტივის ღირებულებას;

3⁶) ინვესტიცია განცალკევებად მატერიალურ აქტივებში – ენერგომომსახურების მიმწოდებლის მიერ განხორციელებული ინვესტიცია მის საკუთრებაში არსებულ, მის მიერ შენარჩუნებულ და გამოყენებად აქტივებში, რომლებიც გამოიყენება ენერგიაზე საბოლოო მომხმარებლის მოთხოვნილების დასაკმაყოფილებლად;

3⁷) კოგენერაცია – თბური ენერჯისა და ელექტროენერჯის ან მექანიკური ენერჯის ერთდროული გამომუშავების (წარმოების) პროცესი;

3⁸) კომისია – საჯარო სამართლის იურიდიული პირი – საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისია;

3⁹) მნიშვნელოვანი რეკონსტრუქცია – გამოიყენება „შენობების ენერგოეფექტურობის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული მნიშვნელობით;

3¹⁰) მონაწილე მხარე – საწარმო ან საჯარო დაწესებულება, რომელმაც ნებაყოფლობითი შეთანხმებით აიღო კონკრეტული მიზნების მიღწევის ვალდებულება ან რომელიც შედის ამ კანონის ან მის საფუძველზე მიღებული დოკუმენტის რეგულირების სფეროში;

3¹¹) ნებაყოფლობითი შეთანხმება – ადმინისტრაციულ ორგანოსა და ერთ ან რამდენიმე კერძო პირს (საწარმოს) შორის დადებული ხელშეკრულება, რომლის მიზანია, საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული ვალდებულებების გარდა, ზენორმატიული გარემოსდაცვითი ამოცანების შესრულება ან გარემოს მდგომარეობის გაუმჯობესება;

3¹²) პასუხისმგებელი პირი – ადმინისტრაციული ორგანო, ენერგომომსახურების ბაზრის მონაწილე, ენერგომომსახურების მიმწოდებელი, ენერგოაუდიტორი, პირველი კატეგორიის საწარმო, სხვა მონაწილე მხარე;

3¹³) პირველადი ენერჯის მოხმარება – ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე ენერჯის ჯამური შიდა მოხმარება (ენერჯის გარდაქმნის, გადაცემისა და განაწილების პროცესში დანაკარგების ჩათვლით), გარდა ენერჯის არაენერგეტიკული მიზნით მოხმარებისა;

3¹⁴) პირველი კატეგორიის საწარმო – საწარმო, რომლის მაჩვენებლები წლიური საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს შემდეგ 3 კრიტერიუმიდან სულ მცირე 2-ს აკმაყოფილებს:

3¹⁴.ა) აქტივების ჯამური ღირებულება 50 მილიონ ლარს აღემატება;

3¹⁴.ბ) შემოსავალი 100 მილიონ ლარს აღემატება;

3¹⁴.გ) საანგარიშგებო პერიოდში დასაქმებულთა საშუალო რაოდენობა 250-ს აღემატება;

3¹⁵) საბოლოო მომხმარებელი – ფიზიკური ან იურიდიული პირი, რომელიც ენერჯიას საკუთარი მოხმარებისთვის ყიდულობს;

3¹⁶) საერთო სასარგებლო ფართობი – შენობის ან შენობის ნაწილის ფართობი, სადაც ენერგია შიდა კლიმატის შესაქმნელად გამოიყენება;

3¹⁷) უფლებამოსილი პირი/მხარე – იურიდიული პირი, რომელიც საქართველოს მთავრობის ან სახელმწიფო უწყების მიერ ენერგოეფექტურობის დაფინანსების სქემის შემუშავების, მართვისა და ოპერირების უფლებამოსილებითაა აღჭურვილი;

3¹⁸) ყოველწლიური ანგარიში – ყოველწლიურად მომზადებული დოკუმენტი, რომელიც ასახავს



ენერგოეფექტურობის ეროვნული სამიზნე მაჩვენებლის შესრულებაში მიღწეულ პროგრესს;

3¹⁹) შენობის ენერგოეფექტურობა – გამოიყენება „შენობების ენერგოეფექტურობის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული მნიშვნელობით;

3²⁰) ცენტრალური გათბობა ან ცენტრალური გაგრილება – ერთიანი ქსელით ცენტრალური წყაროდან თბური ენერჯის შენობებისთვის ან/და სხვა ობიექტებისთვის მიწოდება ორთქლის, ცხელი წყლის ან ცივი სითხის საშუალებით, შიდა სივრცის ან/და ტექნოლოგიური პროცესის გათბობის ან გაგრილების მიზნით;

3²¹) ენერგოეფექტურობის წვლილი – ენერგოეფექტურობის საორიენტაციო ეროვნული წვლილი, რომელიც გულისხმობს ენერგოეფექტურობის ეროვნული სამიზნე მაჩვენებლის მისაღწევად განსახორციელებელ ენერგოეფექტურობის პოლიტიკის ღონისძიებებს და განისაზღვრება ენერგეტიკისა და კლიმატის ეროვნული, ინტეგრირებული გეგმით;

3²²) ენერგოეფექტურობის ეროვნული სამიზნე მაჩვენებელი – სამიზნე მაჩვენებელი, რომელიც განისაზღვრება ენერგეტიკისა და კლიმატის ეროვნული, ინტეგრირებული გეგმით;

3²³) ენერგეტიკისა და კლიმატის ეროვნული, ინტეგრირებული გეგმა (შემდეგ – ეკეგ) – „ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული გეგმა, რომელიც „სახელმწიფოს ენერგეტიკული პოლიტიკის“ დანართია და რომელსაც საქართველოს პარლამენტი ამტკიცებს;

3²⁴) ენერგოაუდიტორი – ენერგოაუდიტის განმახორციელებელი, სტანდარტის – ISO/IEC 17021-ის შესაბამისად აკრედიტებული იურიდიული პირი ან/და საქართველოს კანონმდებლობის თანახმად სერტიფიცირებული ფიზიკური პირი, რომელიც ენერგოაუდიტს ახორციელებს მრეწველობაში (მათ შორის, ტრანსპორტის სექტორში) ან/და შენობების სექტორში

საქართველოს 2023 წლის 9 თებერვლის კანონი №2556 – ვებგვერდი, 27.02.2023წ.

საქართველოს 2024 წლის 27 ივნისის კანონი №4310 – ვებგვერდი, 11.07.2024წ.

საქართველოს 2024 წლის 5 სექტემბრის კანონი №4404 – ვებგვერდი, 23.09.2024წ.

თავი II. ენერგოეფექტურობის პოლიტიკა და მისი ღონისძიებები

მუხლი 4. ენერგოეფექტურობის პოლიტიკა

1. ენერგოეფექტურობის პოლიტიკა ითვალისწინებს ენერგოეფექტურობის საკანონმდებლო ბაზის შექმნას, ენერგოეფექტურობის ეროვნული სამიზნე მაჩვენებლისა და ენერჯის დაზოგვის ეროვნული სამიზნე მაჩვენებლის განსაზღვრას და იმ ბარიერების/დაბრკოლებების აღმოფხვრას, რომლებიც ხელს უშლის ენერჯის მიწოდებისა და მოხმარების ეფექტურობას და ეკეგ-ით განსაზღვრული ენერჯის დაზოგვის ეროვნული სამიზნე მაჩვენებლის მიღწევას.

2. ენერგოეფექტურობის პოლიტიკის განხორციელება მოიცავს სხვადასხვა ღონისძიებასა და ინიციატივას, მათ შორის:

ა) პროექტების იდენტიფიცირებას, ტექნიკური დახმარებებისა და გრანტების განაწილების სქემების განსაზღვრას;

ბ) საქართველოს კანონმდებლობის საფუძველზე შენობების ენერგოეფექტურობის მარეგულირებელი ნორმების მიღებას, მათ შორის, შენობების ენერგოეფექტურობის სერტიფიცირების წესის დამტკიცებას, მშენებლობის სექტორში კვალიფიკაციის ამაღლებას;

გ) საზოგადოების საქმიანი წრეების ცოდნის გაღრმავებას, ენერგოაუდიტისა და ენერგომენეჯმენტის სისტემისთვის წესების დადგენას და ენერგოაუდიტორებისა და ენერგომომსახურების მიმწოდებლების



კვალიფიკაციის ამაღლებას;

დ) ენერგოეფექტურობის შესახებ საბოლოო მომხმარებლების, მათ შორის, წარმოებისა და ვაჭრობის სფეროში არსებული მეწარმე სუბიექტებისა და ადმინისტრაციული ორგანოების, ცოდნისა და გამოცდილების დონის ამაღლებას;

ე) ენერგოეფექტური სახელმწიფო შესყიდვის პრაქტიკის ჩამოყალიბებას;

[ე) ენერგოეფექტური საჯარო შესყიდვის პრაქტიკის ჩამოყალიბებას; (ამოქმედდეს 2027 წლის 1 იანვრიდან)]

ვ) ენერჯის გარდაქმნის, გადაცემისა და განაწილების სექტორებში ენერგოეფექტურობის გაუმჯობესებას, რაც მოიცავს ქსელებში ელექტროენერჯის ან/და ბუნებრივი გაზის დანაკარგების შემცირებას და ბუნებრივ გაზზე მომუშავე ელექტროსადგურების ეფექტურობის გაზრდას კომბინირებული ციკლის სადგურებზე გადასვლით;

ზ) ენერჯის საბოლოო მოხმარების მოწყობილობების, მათ შორის, განათების, ავტომანქანების, ტუმბოების, ძრავებისა და საწარმოების საქვებების, ენერგოეფექტურობის გაუმჯობესებას;

თ) ენერგოეფექტურობის ღონისძიებების ხელშეწყობის მიზნით ფინანსური წახალისებისა და საგადასახადო შეღავათების განხორციელების მექანიზმების შემოღების ინიცირებას;

ი) ზედამხედველობისა და ანგარიშგების მიზნით მრეწველობის, მშენებლობისა და სხვა შესაბამის სექტორებში კვალიფიკაციის, აკრედიტაციისა და სერტიფიცირების სქემების დანერგვას.

3. ენერგოეფექტურობის პოლიტიკის განხორციელებისას საქართველოს მთავრობა ითვალისწინებს საზოგადოების მიერ მისაღებ სარგებელს შემდეგი მიზნების მისაღწევად:

ა) განახორციელოს ენერჯის რეალური ღირებულების ამსახველი ფასების განმსაზღვრელი ღონისძიება ისე, რომ არ შემცირდეს საბოლოო მომხმარებლების მიერ ენერგოეფექტური ღონისძიებების განხორციელების მოტივაცია;

ბ) (ამოღებულია - 27.06.2024, №4310);

გ) ენერგოეფექტურობის გასაუმჯობესებელი ღონისძიებების განხორციელებაში სამაგალითო როლი შეასრულოს;

დ) ფინანსური ინსტრუმენტების შემუშავებით ხელი შეუწყოს საბოლოო მომხმარებლების მიერ ენერგოეფექტურობის გასაუმჯობესებელი ღონისძიებების განხორციელებას;

ე) გააძლიეროს საერთაშორისო და რეგიონალური თანამშრომლობა;

ვ) აწარმოოს საინფორმაციო კამპანიები.

4. ენერგოეფექტურობის პოლიტიკის განხორციელების მიზნებიდან გამომდინარე, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო (შემდგომ – სამინისტრო) ვალდებულია:

ა) ენერგოეფექტურობის პოლიტიკა განახორციელოს ძირითადი მიმართულებების, სტრატეგიების, სამოქმედო გეგმებისა და სახელმწიფო პროგრამების შემუშავებითა და განხორციელებით, თავისი კომპეტენციის ფარგლებში, საჯარო (სახელმწიფო) უწყებებსა და კერძო სექტორთან კოორდინაციით;

ბ) შეიმუშაოს ამ კანონით განსაზღვრული შესაბამისი სამართლებრივი ბაზა და ხელი შეუწყოს მის განხორციელებას;

გ) შეიმუშაოს ეკეგ, რომელიც განსაზღვრავს სხვადასხვა საკითხს, მათ შორის, ენერჯის დაზოგვის ეროვნულ სამიზნე მაჩვენებელს, და ეს გეგმა საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით წარუდგინოს საქართველოს მთავრობას;



დ) საქართველოში ენერგოეფექტურობის გასაუმჯობესებლად განსაზღვროს შესაბამისი ღონისძიებები და ხელი შეუწყოს მათ განხორციელებას;

ე) საქართველოში ენერგოეფექტურობის გასაუმჯობესებლად თავისი კომპეტენციის ფარგლებში ხელი შეუწყოს ინვესტიციების განხორციელებას;

ვ) განახორციელოს შესაბამის საერთაშორისო ორგანიზაციებში საქართველოს წარმომადგენლობა და წარმართოს მათთან ურთიერთობა, მათ შორის, წარუდგინოს მათ ანგარიშები;

ზ) სახელმწიფო და მუნიციპალიტეტის ორგანოების წასახალისებლად საქართველოს მთავრობას წარუდგინოს წინადადებები, რათა ამ ორგანოებმა თავიანთი კომპეტენციის ფარგლებში:

ზ.ა) ეკეგ-ის ფარგლებში განსაზღვროს ენერჯის დაზოგვისა და ენერგოეფექტურობის გაუმჯობესების მიზნები, შესაბამისი ქმედებები და ენერგოეფექტურობის წვლილი;

ზ.ბ) ეკეგ-ში ასახონ ენერგომენეჯმენტის სისტემა და ენერგოაუდიტი, როგორც ამ გეგმის მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტი;

ზ.გ) შესაბამის შემთხვევებში ენერგომომსახურების მიმწოდებელი კომპანიები და ენერგომახასიათებლების შესახებ ხელშეკრულებები გამოიყენონ შენობის განახლების დაფინანსებისთვის და ენერგოეფექტურობის გრძელვადიანი შენარჩუნების ან გაუმჯობესების გეგმების განხორციელებისთვის;

ზ.დ) ტექნიკური შესაბამისობის, მდგრადობის შენარჩუნების, ეკონომიკური მიზანშეწონილობის, ხარჯეფექტურობისა და სათანადო კონკურენციის გათვალისწინებით, შეისყიდონ მხოლოდ მაღალი ენერგოეფექტურობის მქონე პროდუქტი, მომსახურება და შენობა.

5. ამ კანონის მიზნებისთვის სამინისტრო შესაბამისი კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით ამტკიცებს ერთ-ერთ შემდეგ ღონისძიებას:

ა) ენერგოეფექტურობის ვალდებულების სქემასა და ენერგოეფექტურობის ვალდებულების სქემის შემუშავების მეთოდოლოგიას, რომელიც გულისხმობს ენერგოეფექტურობის მისაღწევად წამახალისებელი ღონისძიების შერჩევის კრიტერიუმების დადგენას საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის გათვალისწინებით;

ბ) პოლიტიკის ალტერნატიულ ღონისძიებებს, ამ მუხლის მე-6-მე-8 პუნქტებით გათვალისწინებული პრინციპების შესაბამისად;

გ) ენერგოეფექტურობის ვალდებულების სქემას, ენერგოეფექტურობის ვალდებულების სქემის შემუშავების მეთოდოლოგიასა და პოლიტიკის ალტერნატიულ ღონისძიებებს.

6. ამ მუხლის მე-5 პუნქტის მიზნებისთვის სამინისტრო უზრუნველყოფს ენერჯის საბოლოო მოხმარების საშუალო მაჩვენებლის საფუძველზე ენერგოდანაზოგების სამიზნე მაჩვენებლების დადგენას. ენერგოდანაზოგების სამიზნე მაჩვენებლები დგინდება ეკეგ-ის დამტკიცების ყოველი მომდევნო წლისთვის და განისაზღვრება ეკეგ-ის დამტკიცების წინა 3 წელიწადში ენერჯის საბოლოო მოხმარების საშუალო მაჩვენებლის 0,8%-ის ოდენობით.

7. ენერგოეფექტურობის ვალდებულების სქემა, ამ ვალდებულების შესრულებისთვის საჭირო სახსრების ხელმისაწვდომობისა და შესაძლებლობის გათვალისწინებით, შეიძლება განსაზღვრავდეს ენერჯის გამანაწილებლისა და ენერჯის მიმწოდებლის ვალდებულებას, ამ სქემის შესაბამისად მიაღწიონ ენერგოდანაზოგებს:

ა) ენერჯის გარდაქმნის, გადაცემისა და განაწილების პროცესში დანაკარგების შემცირების პროგრამებით;

ბ) საბოლოო მომხმარებლის მიერ ენერჯის მოხმარების შემცირების პროგრამით, საბოლოო



მომხმარებლისთვის ენერჯის მიმწოდებლის დაუბრკოლებლად შეცვლით.

8. ენერგოეფექტურობის ვალდებულების სქემის ფარგლებში მიღწეული ენერგოდანაზოგების რაოდენობა და შესაბამისი გრაფიკი განისაზღვრება სამინისტროს კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით. ენერგოდანაზოგების სამიზნე მაჩვენებლები არ ავალდებულებს ენერჯის მიმწოდებელსა და ენერჯის გამანაწილებელს გაყიდული ენერჯის აბსოლუტური რაოდენობის შემცირებას. ენერჯის მიმწოდებელმა და ენერჯის გამანაწილებელმა ენერგოდანაზოგებს შეიძლება მიაღწიონ ენერგოეფექტურობის ღონისძიებების განხორციელების მიზნით საკუთარი საბოლოო მომხმარებლის ან ენერგომომსახურების ბაზრის სხვა მონაწილეების, მათ შორის, სხვა ენერჯის მიმწოდებლის საბოლოო მომხმარებლის, წახალისებით.

9. ენერჯის დაზოგვის პოლიტიკის ალტერნატიული ღონისძიებები და ენერგოდანაზოგების სამიზნე მაჩვენებლები უნდა შეესაბამებოდეს ამ მუხლის მე-6 პუნქტით განსაზღვრულ ენერგოდანაზოგების რაოდენობებს. ენერჯის დაზოგვის პოლიტიკის ალტერნატიული ღონისძიებების მიზანია ეკეგ-ით გათვალისწინებული ტექნიკური/საინვესტიციო ღონისძიებების განხორციელება, კერძოდ:

ა) მრეწველობაში ენერგოაუდიტების განხორციელებასთან ერთად სავალდებულო ენერგოეფექტურობის ღონისძიებების დანერგვა და მათი განხორციელების ხელშეწყობა;

ბ) სასწავლო-სატრენინგო პროგრამებისა და ენერგოსაკონსულტაციო პროგრამების დანერგვა;

გ) საყოფაცხოვრებო ტექნიკის ენერგოეფექტურობის სტანდარტებისა და ნორმების და ენერგოეტიკეტირების სქემების დანერგვა.

10. (ამოღებულია - 27.06.2024, №4310).

საქართველოს 2023 წლის 9 თებერვლის კანონი №2556 – ვებგვერდი, 27.02.2023წ.

საქართველოს 2024 წლის 27 ივნისის კანონი №4310 – ვებგვერდი, 11.07.2024წ.

საქართველოს 2024 წლის 5 სექტემბრის კანონი №4404 – ვებგვერდი, 23.09.2024წ.

მუხლი 5. პოლიტიკის ალტერნატიული ღონისძიებები

1. სამინისტრო პოლიტიკის ალტერნატიული ღონისძიებების განსაზღვრისას ითვალისწინებს შემდეგ მოთხოვნებს:

ა) პოლიტიკის ალტერნატიული ღონისძიებები უზრუნველყოფს ამ კანონის მე-4 მუხლით განსაზღვრული ენერჯის დაზოგვის ეროვნული სამიზნე მაჩვენებლის მიღწევას;

ბ) პოლიტიკის ალტერნატიული ღონისძიებებით მისაღწევი ენერგოდანაზოგის სამიზნე რაოდენობა განისაზღვრება გამჭვირვალედ და არადისკრიმინაციულად, ენერგოდანაზოგების მიღწევისა და ამ ღონისძიებების განხორციელებისთვის პასუხისმგებელ მხარეებთან თანამშრომლობით;

გ) პოლიტიკის ალტერნატიული ღონისძიებებით მისაღწევი ენერგოდანაზოგის რაოდენობა არის ენერჯის საბოლოო მოხმარების ან პირველადი ენერჯის მოხმარების დანაზოგი, რომელიც ეკეგ-ით გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელებით მიიღწევა;

დ) ენერგოდანაზოგი გამოითვლება ამ კანონის განხორციელების მიზნებისთვის მიღებული კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებით გათვალისწინებული მეთოდებისა და პრინციპების მეშვეობით;

ე) განისაზღვრება შესაბამისი უფლებამოსილი მხარის, მონაწილე მხარის ან უფლებამოსილი სახელმწიფო ორგანოს ვალდებულებები;

ვ) ენერგოდანაზოგის მიღწევისთვის პასუხისმგებელი მონაწილე მხარე ვალდებულია წარადგინოს და საჯარო გახადოს მიღწეული ენერგოდანაზოგის შესახებ წლიური ანგარიში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ენერჯის დაზოგვის შესახებ წლიური მონაცემების თაობაზე არასაკმარისი ინფორმაციის არსებობის გამო ეს მიზანშეწონილი არ არის;



ზ) განხორციელდება პოლიტიკის ალტერნატიული ღონისძიებების შედეგების მონიტორინგი, შესაბამისი არადაამაკმაყოფილებელი პროგრესის შემთხვევაში – აგრეთვე სათანადო ღონისძიებები;

თ) დაინერგება პოლიტიკის ალტერნატიული ღონისძიებებით განსაზღვრული ენერგოეფექტურობის გასაუმჯობესებელი ღონისძიებების შედეგების კონტროლის სისტემა.

2. პოლიტიკის ალტერნატიული ღონისძიებებით ენერჯის დაზოგვის ტენდენციის ამსახველი მონაცემები ყოველწლიურად ქვეყნდება სამინისტროს ვებგვერდზე. ამ კანონის მე-4 მუხლის მე-9 პუნქტის მიზნებისთვის სამინისტრო უზრუნველყოფს ენერგოდანაზოგის ორმაგად დათვლის პრევენციას, როდესაც პოლიტიკის ალტერნატიული ღონისძიებები ან ინდივიდუალური ღონისძიება, რომელიც პოლიტიკის ალტერნატიული ღონისძიებებით განსაზღვრული არ არის, ერთმანეთს ემთხვევა.

3. სამინისტროს ნორმატიული აქტით მტკიცდება ეკვგ-ით გათვალისწინებული პოლიტიკის ალტერნატიული ღონისძიებების შესახებ შეტყობინების სამდივნოსთვის წარდგენის წესი.

საქართველოს 2024 წლის 27 ივნისის კანონი №4310 – ვებგვერდი, 11.07.2024წ.

მუხლი 6. ენერგოეფექტურობის ღონისძიებების განხორციელება, კონტროლი და ზედამხედველობა

1. სამინისტრო ამ კანონითა და კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებით დადგენილი წესით კონტროლსა და ზედამხედველობას უწევს საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ, ენერგოეფექტურობის ღონისძიებების განხორციელებისთვის პასუხისმგებელ პირებს.

2. სამინისტრო უზრუნველყოფს:

ა) ენერგომენეჯმენტის სისტემისა და ენერგოაუდიტის დანერგვას;

ბ) ენერგოეფექტური მოწყობილობებისა და ენერგომომსახურების ხარისხის კონტროლს;

გ) ენერგოაუდიტორებისა და ენერგომენეჯმენტის განმახორციელებელი პირებისთვის ენერგეტიკული მახასიათებლების სერტიფიცირების წესების დადგენას და ენერგეტიკული მახასიათებლების სერტიფიკატის გამცემებისა და ტექნიკური ინსპექტორების სასერტიფიკაციო პროგრამების შემუშავებასა და დანერგვას;

დ) ეროვნულ დონეზე მიღებული ღონისძიებებით მიღწეული ენერგოდანაზოგების გამოთვლის მეთოდოლოგიისა და ინდივიდუალური ღონისძიებებით მიღწეული ენერგოდანაზოგების გამოთვლის მეთოდოლოგიის შემუშავებას;

ე) ენერგომომსახურების მიწოდებით ენერგომომხმარებლის მიერ მიღწეული ენერგოდანაზოგის მაჩვენებლის დადასტურებას;

ვ) ენერგოეფექტურობის გასაუმჯობესებელი ღონისძიებების განხორციელებისა და მიღწეული ენერგოდანაზოგების შესახებ ანგარიშგების წესის შემუშავებასა და დამტკიცებას;

ზ) ამ კანონის მე-20 მუხლის მიზნებისთვის შესაბამისი რეესტრის შექმნას, განახლებასა და მონიტორინგს;

თ) მაღალეფექტური კოგენერაციისა და ეფექტური ცენტრალური გათბობისა და გაგრილების გამოყენების პოტენციალის დეტალური შეფასებისა და ხარჯეფექტურობის ანალიზის განხორციელებას;

ი) საპილოტე (სადემონსტრაციო) პროექტების განხორციელებასა და წახალისებას/ხელშეწყობას;

კ) სატრენინგო პროგრამებისა და ენერგოსაკონსულტაციო პროგრამების დანერგვას და ცნობიერების ამაღლებას;



ლ) ენერგომომსახურების ბაზრის ფუნქციონირების ხელშეწყობას;

მ) ეკვეგ-ის განხორციელებას.

3. სამინისტრო:

ა) სახელმწიფო კონტროლსა და ზედამხედველობას უწევს:

ა.ა) ეკვეგ-ის განხორციელებას;

ა.ბ) ენერგოეფექტურობის ვალდებულების სქემის ფარგლებში ან/და პოლიტიკის ალტერნატიული ღონისძიებებით მიღწეულ ენერგოდანაზოგებს;

ა.გ) პირველი კატეგორიის საწარმოს მიერ ამ კანონის მე-19 მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად სრული ენერგოაუდიტის განხორციელებას;

ა.დ) სერტიფიცირებული ენერგომენეჯმენტის სისტემის ან/და სერტიფიცირებული გარემოსდაცვითი მართვის სისტემის დანერგვის სტატუსს;

ა.ე) ენერგოაუდიტის ანგარიშის საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნებთან შესაბამისობას;

ბ) შესაბამისი კანონმდებლობის მოთხოვნების დარღვევის შემთხვევაში ადგენს ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმს და იღებს გადაწყვეტილებას ადმინისტრაციული სახდელის – ჯარიმის დაკისრების შესახებ;

გ) (ამოღებულია - 28.06.2023, №3302);

დ) ამოწმებს ენერგომომსახურების მიწოდებით ენერგომომხმარებლის მიერ მიღწეული ენერგოდანაზოგის მაჩვენებელს მისი დადასტურების მიზნით;

ე) სისტემატურად უწევს მონიტორინგს პლატფორმაზე განთავსებულ ეროვნულ დონეზე მიღებული ღონისძიებებით მიღწეულ ენერგოდანაზოგებს მათი გაზომვისა და დადასტურების მიზნით;

ვ) ყოველწლიურად აანალიზებს ადმინისტრაციული ორგანოების მიერ ენერგიის მოხმარებას;

ზ) ადმინისტრაციული ორგანოებისა და ინდივიდუალური მომხმარებლებისთვის ან/და მომხმარებელთა ჯგუფისთვის შეიმუშავებს მითითებებსა და რეკომენდაციებს ენერგოდანაზოგებისა და ენერგოეფექტურობის გასაუმჯობესებელი ღონისძიებების შესახებ;

თ) წარადგენს ანგარიშებს ამ კანონის მიზნების შესაბამისად;

ი) ამ კანონით განსაზღვრული უფლებების განხორციელებისა და მოვალეობების შესრულების მიზნით გამოსცემს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტებს;

კ) ხელს უწყობს:

კ.ა) ეკვეგ-ითა და ამ კანონით გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელებას;

კ.ბ) ენერგოეფექტურობის დანერგვის მიზნით საჯარო და კერძო სექტორებში პროექტებისა და პროგრამების განხორციელებას;

კ.გ) ამ კანონით გათვალისწინებული ანგარიშების მომზადებას სამდივნოსთვის წარსადგენად;

ლ) ასრულებს საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ სხვა მოთხოვნებს.

4. სამინისტროს სისტემაში შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი – ბაზარზე ზედამხედველობის სააგენტო ადგენს ენერგომომხმარებელი პროდუქტის ენერგოეტიკეტირების წესის



საქართველოს კანონმდებლობასთან შესაბამისობას „ენერგოეტიკეტირების შესახებ“ საქართველოს კანონის მოთხოვნათა შესაბამისად.

საქართველოს 2023 წლის 28 ივნისის კანონი №3302 – ვებგვერდი, 17.07.2023წ.

საქართველოს 2024 წლის 27 ივნისის კანონი №4310 – ვებგვერდი, 11.07.2024წ.

მუხლი 7. სამინისტროს მიერ პროგრამების, ღონისძიებებისა და საქმიანობების პოპულარიზაცია, ხელშეწყობა და განხორციელება

სამინისტრო საერთაშორისო და რეგიონალურ დონორ ორგანიზაციებთან კოორდინაციითა და თანხების მობილიზაციით პოპულარიზაციას უწევს, ხელს უწყობს და ახორციელებს შენობების, მრეწველობის, ენერჯის წარმოების, გადაცემისა და განაწილების სექტორებში შემდეგ პროგრამებს, ღონისძიებებსა და საქმიანობებს:

ა) ენერგომენეჯმენტის სისტემისა და ენერგოაუდიტის დანერგვა;

ბ) შენობების, მრეწველობის, ტრანსპორტის, ენერჯის წარმოების, გადაცემისა და განაწილების სექტორებში ენერგოეფექტური ტექნოლოგიების დანერგვის წახალისება;

გ) ადმინისტრაციული ორგანოს საკუთრებაში ან/და სარგებლობაში არსებული შენობების, ქუჩების განათებისა და ტრანსპორტის ენერგომახასიათებლების გაუმჯობესება, ენერგოსაკონსულტაციო პროგრამები;

დ) მრეწველობაში ენერგოაუდიტორებისა და ენერგომენეჯმენტის განმახორციელებელი პირებისთვის ენერგეტიკული მახასიათებლების სერტიფიკატის გამცემებისა და ტექნიკური ინსპექტორების სასერტიფიკაციო პროგრამები;

ე) სატრანსპორტო საშუალებების ეკომართვის საინფორმაციო კამპანიების წარმოება;

ვ) ენერჯის ალტერნატიული წყაროების გამოყენების, მათ შორის, ენერგოეფექტური ღუმლებისა და მზის ენერჯიაზე მომუშავე წყლის გამაცხელებლების დანერგვის, პროგრამები.

საქართველოს 2024 წლის 27 ივნისის კანონი №4310 – ვებგვერდი, 11.07.2024წ.

მუხლი 8. ენერჯის დაზოგვის ეროვნული სამიზნე მაჩვენებელი

1. ენერჯის დაზოგვის ეროვნული სამიზნე მაჩვენებელი, როგორც პირველადი ენერჯის მოხმარების, ისე ენერჯის საბოლოო მოხმარების დანაზოგის რაოდენობა, განისაზღვრება ეკეგ-ით. გრძელვადიანი მიზნებისთვის შეიძლება განისაზღვროს დამატებითი ინდიკატური (საორიენტაციო) სამიზნე მაჩვენებელი.

2. ენერჯის დაზოგვის ეროვნული სამიზნე მაჩვენებლის განსაზღვრისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს:

ა) ამ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრულ პერიოდში ენერჯის საპროგნოზო მოხმარება;

ბ) ამ კანონით გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელება;

გ) ენერჯის დაზოგვის ხარჯეფექტური დარჩენილი პოტენციალი;

დ) მთლიანი შიდა პროდუქტის ზრდის პროგნოზი;

ე) ენერჯის იმპორტისა და ექსპორტის ცვლილებები;

ვ) განახლებადი წყაროებიდან მიღებული ენერჯის მოხმარება, ატომური ენერჯის მოხმარება (არსებობის შემთხვევაში), ნახშირორჟანგის ჩაჭერისა და დასაწყობების ინფრასტრუქტურის მშენებლობა (არსებობის შემთხვევაში);

ზ) წინა პერიოდში განხორციელებული ენერგოეფექტურობის ღონისძიებების შედეგები.



3. სამინისტრო, სამდივნოსთვის ენერგოეფექტურობის ეროვნული სამიზნე მაჩვენებლის შესრულებისა და ენერგოეფექტურობის წვლილის განსაზღვრის თაობაზე ანგარიშგების წესის შესაბამისად, სამდივნოს წარუდგენს ენერგოეფექტურობის ეროვნული სამიზნე მაჩვენებლის შესრულებისა და ენერგოეფექტურობის წვლილის განსაზღვრის თაობაზე ყოველწლიურ ანგარიშს.

საქართველოს 2024 წლის 27 ივნისის კანონი №4310 – ვებგვერდი, 11.07.2024წ.

მუხლი 9. (ამოღებულია)

საქართველოს 2024 წლის 27 ივნისის კანონი №4310 – ვებგვერდი, 11.07.2024წ.

მუხლი 10. ენერგოეფექტურობის ყოველწლიური სამოქმედო გეგმა

1. სამინისტრო უფლებამოსილია საჭიროების შემთხვევაში მიიღოს ენერგოეფექტურობის ყოველწლიური სამოქმედო გეგმა.

2. ენერგოეფექტურობის ყოველწლიური სამოქმედო გეგმა უნდა მოიცავდეს (მაგრამ არ უნდა შემოიფარგლებოდეს):

ა) წინა სამოქმედო გეგმით განსაზღვრული ამოცანების შედეგების ანალიზს;

ბ) სამოქმედო გეგმის განხორციელებისთვის პასუხისმგებელ პირებს;

გ) ენერგოეფექტურობის გასაუმჯობესებელ ღონისძიებებს, ენერგეტიკული და საქართველოს მთავრობის მიერ მიღებული სხვა სტრატეგიული დოკუმენტების შესაბამისად;

დ) სამოქმედო გეგმის განხორციელების მონიტორინგის საშუალებებს და ანგარიშგების გეგმას;

ე) ღონისძიებების დაფინანსების წყაროებს.

მუხლი 11. პლატფორმა (გაზომვისა და დადასტურების სისტემა)

1. ეროვნულ დონეზე მიღებული ღონისძიებებით მიღწეული ენერგოდანაზოგები და ინდივიდუალური ღონისძიებებით მიღწეული ენერგოდანაზოგები უნდა განთავსდეს პლატფორმაზე.

2. პლატფორმაზე განთავსდება ინფორმაცია/მონაცემები:

ა) ადმინისტრაციული ორგანოების მიერ ენერჯის მოხმარების შესახებ;

ბ) ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული ვალდებული პირების/მხარეების მიერ ენერგოეფექტურობის ღონისძიებების განხორციელებისა და ამ ღონისძიებებით მიღწეული ენერგოდანაზოგების შესახებ.

3. პლატფორმაზე ინფორმაციის/მონაცემების განთავსების ვალდებულება ეკისრება:

ა) ადმინისტრაციულ ორგანოს, რომელიც სამინისტროს წარუდგენს ინფორმაციას ენერჯის მოხმარებასთან პირდაპირ ან არაპირდაპირ დაკავშირებული შემთხვევების, ღონისძიებებისა და გარემოებების, მათ შორის, ეკვგ-ით გათვალისწინებული ან/და სამინისტროს მიერ მოთხოვნილი ღონისძიებების, განხორციელების თაობაზე;

ბ) ენერჯის გამანაწილებელს, რომელიც ამ მუხლის მე-4 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად ათავსებს საბოლოო მოხმარებლის მიერ ენერჯის მოხმარების შესახებ მონაცემებს;

გ) ენერგომომსახურების მიმწოდებელს, რომელიც ათავსებს ინვესტიციების განხორციელებით მიღწეული ენერგოდანაზოგების შესახებ მონაცემებსა და შესაბამის მტკიცებულებებს;



დ) სუბსიდიის მიმწოდებელს, რომელიც ათავსებს მომავალი წლისთვის დაგეგმილი საქმიანობის შესახებ მონაცემებს არაუგვიანეს მიმდინარე წლის ნოემბრისა და წინა წელს განხორციელებული საქმიანობის შესახებ ანგარიშებს არაუგვიანეს მომავალი წლის თებერვლისა.

4. პლატფორმის ფორმატი განისაზღვრება და მასზე ინფორმაციის/მონაცემების განთავსების წესი მტკიცდება სამინისტროს კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით. იგი უნდა მოიცავდეს:

ა) ეროვნულ დონეზე მიღებული ღონისძიებებით მიღწეული ენერგოდანაზოგების გამოთვლის მეთოდოლოგიას;

ბ) ინდივიდუალური ღონისძიებებით მიღწეული ენერგოდანაზოგების გამოთვლის მეთოდოლოგიას;

გ) ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული ვალდებული პირების/მხარეების მიერ პლატფორმაზე განსათავსებელი მონაცემების ფორმას;

დ) ინფორმაციას ენერგოეფექტურობის სერტიფიკატებისა და გათბობისა და ჰაერის კონდიციონერების სისტემების ინსპექტირების ანგარიშების, მათი მიზნების და შენობების ენერგოეფექტურობის გაუმჯობესების ხარჯეფექტური მეთოდების შესახებ;

ე) ენერგოდანაზოგების დადასტურებისა და ენერგოდანაზოგებთან დაკავშირებული დავების გადაწყვეტის პროცედურებს.

საქართველოს 2024 წლის 27 ივნისის კანონი №4310 – ვებგვერდი, 11.07.2024წ.

თავი III. ჰორიზონტალური (სექტორთაშორისი) პოლიტიკის ღონისძიებები

მუხლი 12. ენერგომომსახურების ბაზრის განვითარების ხელშეწყობის მიზნით ადმინისტრაციული ორგანოებისთვის განსაზღვრული ვალდებულებები

1. ადმინისტრაციული ორგანოები უზრუნველყოფენ ენერჯის მოხმარების ეფექტურობისა და ენერგოეფექტურობის გაუმჯობესებისთვის სამინისტროსგან მიღებული რეკომენდაციების დანერგვას.

2. ენერგომომსახურების ბაზრის განვითარების მიზნით ადმინისტრაციული ორგანო ხელს უწყობს ენერგომომსახურების მიმწოდებელსა და ენერგომომსახურების მიმღებს შორის ურთიერთობას. კერძოდ, საქართველოს მთავრობა:

ა) ეკვგ-ით გათვალისწინებული ღონისძიებებით ენერგომომსახურების მიმწოდებელს ხელს უწყობს შესაბამისი საქმიანობის განხორციელებაში;

ბ) დადგენილებებით განსაზღვრავს სახელმწიფო შესყიდვების სფეროში ენერგოეფექტურობის განხორციელების წესებსა და სახელმძღვანელო პრინციპებს და ენერგომომსახურების შესახებ ხელშეკრულების განხორციელების ბიუჯეტირების წესს ადმინისტრაციული ორგანოს (როგორც ენერგომომსახურების მიმღების) საკუთრებაში ან/და სარგებლობაში არსებული შენობისა და სხვა აქტივების ენერგომომსახურებისთვის.

[ბ) დადგენილებებით განსაზღვრავს საჯარო შესყიდვების სფეროში ენერგოეფექტურობის განხორციელების წესებსა და სახელმძღვანელო პრინციპებს და ენერგომომსახურების შესახებ ხელშეკრულების განხორციელების ბიუჯეტირების წესს ადმინისტრაციული ორგანოს (როგორც ენერგომომსახურების მიმღების) საკუთრებაში ან/და სარგებლობაში არსებული შენობისა და სხვა აქტივების ენერგომომსახურებისთვის. (ამოქმედდეს 2027 წლის 1 იანვრიდან)]

3. ენერგომომსახურების ბაზრის ფუნქციონირების ხელშეწყობის მიზნით სამინისტრო ვალდებულია:



ა) მუდმივად იზრუნოს ენერგომომსახურების ბაზრის ფუნქციონირების ხელშემშლელი პირობების შემცირებასა და აღმოფხვრაზე. თუ ენერჯის მიმწოდებელი ან ენერჯის გამანაწილებელი აფერხებს ენერგომომსახურებაზე მოთხოვნილების დაკმაყოფილებას, სამინისტრო უფლებამოსილია მას მოსთხოვოს ენერგომომსახურების ბაზრის ფუნქციონირებისთვის ხელის შეშლის შეწყვეტა და დააკისროს პასუხისმგებლობა ამ კანონის 26-ე მუხლის შესაბამისად;

ბ) საკუთარ ვებგვერდზე გამოაქვეყნოს ადმინისტრაციული ორგანოს საკუთრებაში ან/და სარგებლობაში არსებული შენობის ენერგომახასიათებლების შესახებ ხელშეკრულების ნიმუში;

გ) უზრუნველყოს ენერგომახასიათებლების შესახებ ხელშეკრულების საუკეთესო პრაქტიკის თაობაზე ინფორმაციის გავრცელება;

დ) უზრუნველყოს ენერგომომსახურების მიმწოდებელი კომპანიების სიის (ეს სია მოიცავს ამ კომპანიების ვებგვერდების მისამართებს, სადაც ხელმისაწვდომია ენერგოეფექტურობის გასაუმჯობესებელი ღონისძიებების შესახებ ინფორმაცია, აგრეთვე აღნიშნული კომპანიების მიერ ენერჯის საშუალო მოხმარების პროფილის, შესაძარბელი საბოლოო მოხმარებლების პროფილების, ენერჯის მოხმარების ხელსაწყოების ობიექტური ტექნიკური მახასიათებლებისა და იმ ტექნიკური მახასიათებლების შესახებ ინფორმაცია, რომლებმაც შეიძლება შეამციროს ამ ხელსაწყოების მოხმარება) და ენერგოეფექტურობის გასაუმჯობესებელ ღონისძიებებთან დაკავშირებული ექსპერტების რეესტრის ხელმისაწვდომობა;

ე) სახელმწიფო და საერთაშორისო საბუღალტრო სტანდარტების შესაბამისად შეიმუშაოს და დაამტკიცოს ენერგომახასიათებლების შესახებ ხელშეკრულებისთვის ანგარიშსწორების წესები.

საქართველოს 2023 წლის 9 თებერვლის კანონი №2556 – ვებგვერდი, 27.02.2023წ.

საქართველოს 2024 წლის 27 ივნისის კანონი №4310 – ვებგვერდი, 11.07.2024წ.

საქართველოს 2024 წლის 5 სექტემბრის კანონი №4405 – ვებგვერდი, 23.09.2024წ.

საქართველოს 2024 წლის 5 სექტემბრის კანონი №4404 – ვებგვერდი, 23.09.2024წ.

მუხლი 13. ენერგომახასიათებლების შესახებ ხელშეკრულება

1. ენერგომახასიათებლების შესახებ ხელშეკრულება, როგორც ენერჯის დაზოგვის საშუალება, გამოიყენება ენერჯის დაზოგვის სფეროში მაღალი ტექნიკური და ეკონომიკური შესაძლებლობების მქონე ენერგომომსახურების მიმწოდებელი კომპანიის მიერ ინვესტიციის განხორციელებით. ენერგომახასიათებლების შესახებ ხელშეკრულების თანახმად, ენერჯის დაზოგვა არის ენერგომომსახურების მიმწოდებლის მიერ ენერგომომსახურების მიმღებისთვის მიწოდებული ენერგომომსახურება ენერგომომსახურების მიმღებისთვის დამატებითი საფასურის დაკისრების გარეშე. ენერგომომსახურების მიმღების მიერ ინვესტიციის ამოღება ხდება იმ დანაზოგიდან, რომელიც წარმოიქმნება ენერჯის მოხმარების შემცირების შესაბამისად შემცირებული მოხმარებული ენერჯის საფასურით. ენერგომომსახურების მიმწოდებლის მიერ ენერგომახასიათებლების შესახებ ხელშეკრულების შესაბამისად განხორციელებული ინვესტიციის შედეგად წარმოქმნილი განცალკევებადი აქტივები სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულებამდე ენერგომომსახურების მიმწოდებლის საკუთრებაში რჩება.

2. ენერგომახასიათებლების შესახებ ხელშეკრულებით განისაზღვრება:

ა) განსახორციელებელი ენერგოეფექტურობის ღონისძიებების ან ამ ღონისძიებების შედეგების მკაფიო და გამჭვირვალე ჩამონათვალი;

ბ) ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელებით მისაღები გარანტირებული ენერგოდანაზოგები და მათი მიღწევის ფინანსური ღირებულება;

გ) ენერგოდანაზოგის გამოთვლისა და დადასტურების შესახებ დებულებები, პერიოდები, რომელთა განმავლობაშიც ხორციელდება მისი დადასტურება წინა პერიოდებისთვის, ენერგოდანაზოგის დადასტურების მეთოდოლოგია, ხელშეკრულების მხარეთა მიერ წარსადგენი მტკიცებულებები, ხარისხის კონტროლი და ინვესტორის მიერ წარსადგენი გარანტიები;

დ) ენერჯის მოხმარების ნორმალიზაციისა და ენერგოდანაზოგების ფინანსური ღირებულების კორექტირების შესახებ დებულებები;



ე) ხელშეკრულების ხანგრძლივობა და განხორციელების ეტაპები, გაფრთხილების ვადები და პირობები;

ვ) ხელშეკრულების მხარეების ვალდებულებათა მკაფიო და გამჭვირვალე ჩამონათვალი და მათი შესრულების სავარაუდო რისკები;

ზ) დეტალური ინფორმაცია ხელშეკრულების პირობების დარღვევისთვის ხელშეკრულების მხარეებისთვის პასუხისმგებლობის დაკისრების შესახებ;

თ) ხელშეკრულებაში ცვლილების შეტანის წესი.

3. ენერგომახასიათებლების შესახებ ხელშეკრულება შესაძლებელია მოიცავდეს ენერგომომსახურების მიმწოდებლის ინვესტიციებს განუცალკევებელ მატერიალურ აქტივებში, განცალკევებად მატერიალურ აქტივებსა და არამატერიალურ აქტივებში.

4. ენერგომახასიათებლების შესახებ ხელშეკრულების ენერგომომსახურების მიმწოდებლის ბრალეულობით შეწყვეტისას ენერგომომსახურების მიმწოდებელი ვერ მიიღებს ანაზღაურებას შენობის გაზრდილი ფასის გამო.

5. ამ კანონის შესაბამისად, ენერგომახასიათებლების შესახებ ხელშეკრულების დადება შესაძლებელია მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის მიერ ან/და ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობების მიერ ერთობლივად საერთო საკუთრებაში არსებულ ქონებასთან დაკავშირებით, თუ ხელშეკრულების თანხა არ აღემატება გარანტირებული ენერგოდანაზოგების ფინანსურ ღირებულებას. ენერგომახასიათებლების შესახებ ხელშეკრულების დადების თაობაზე გადაწყვეტილება მიიღება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

6. ენერგომახასიათებლების შესახებ ხელშეკრულების დამდებ ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის წევრ ბინათმესაკუთრეს შეუძლია სადავო გახადოს ხელშეკრულება ამ მუხლის პირობების შესაბამისად.

7. ენერგოდანაზოგები გამოითვლება ამ კანონის მე-11 მუხლის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებული კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტის შესაბამისად, თუ ენერგომახასიათებლების შესახებ ხელშეკრულებით უფრო დეტალური მეთოდოლოგია არ არის განსაზღვრული.

8. ენერგომახასიათებლების შესახებ ხელშეკრულების მხარეთა ზოგადი უფლება-მოვალეობები განისაზღვრება სამინისტროს კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით.

მუხლი 14. სატრენინგო პროგრამები

1. საქართველოს მთავრობა სამინისტროს წარდგინებით, ეკეგ-ის შესაბამისად ამტკიცებს სატრენინგო პროგრამებს:

ა) მრეწველობასა და ტრანსპორტის სექტორში ენერგოაუდიტის განმახორციელებელი პირებისთვის;

ბ) შენობების ენერგოეფექტურობის სერტიფიცირების განმახორციელებელი პირებისთვის;

გ) ენერგომენეჯერებისა და შენობის მიერ ენერჯის მოხმარებაზე გავლენის მქონე ელემენტების მემონტაჟებისთვის;

დ) შენობებში არსებული გათბობისა და ჰაერის კონდიციონირების სისტემების პერიოდული ინსპექტირების განმახორციელებელი დამოუკიდებელი ექსპერტებისთვის;

ე) შენობების სექტორში ენერგოაუდიტის განმახორციელებელი პირებისთვის.

2. სატრენინგო პროგრამით მომზადებულ ექსპერტთა სიას ადგენს სამინისტრო და მას საკუთარ ვებგვერდზე აქვეყნებს.



მუხლი 15. სახელმწიფო შესყიდვა

საჯარო სამართლის იურიდიული პირი – სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტო შეიმუშავებს და საქართველოს მთავრობას დასამტკიცებლად წარუდგენს სახელმწიფო შესყიდვების სფეროში ენერგოეფექტურობის განხორციელების წესებსა და სახელმძღვანელო პრინციპებს, ხარჯეფექტურობის, ეკონომიკური მიზანშეწონილობის, მდგრადობის პრინციპების, ტექნიკური შესაბამისობისა და სათანადო კონკურენციის გათვალისწინებით.

[მუხლი 15. საჯარო შესყიდვა

საჯარო სამართლის იურიდიული პირი – საჯარო შესყიდვების სააგენტო შეიმუშავებს და საქართველოს მთავრობას დასამტკიცებლად წარუდგენს საჯარო შესყიდვების სფეროში ენერგოეფექტურობის განხორციელების წესებსა და სახელმძღვანელო პრინციპებს, ხარჯეფექტურობის, ეკონომიკური მიზანშეწონილობის, მდგრადობის პრინციპების, ტექნიკური შესაბამისობისა და სათანადო კონკურენციის გათვალისწინებით. (ამოქმედდეს 2027 წლის 1 იანვრიდან)]

საქართველოს 2023 წლის 9 თებერვლის კანონი №2556 – ვებგვერდი, 27.02.2023წ.

საქართველოს 2024 წლის 5 სექტემბრის კანონი №4404 – ვებგვერდი, 23.09.2024წ.

თავი IV. შენობების ენერგოეფექტურობის პოლიტიკა

მუხლი 16. შენობების ენერგოეფექტურობის პოლიტიკა და მისი ღონისძიებები

1. საქართველოს მთავრობა სამინისტროს წარდგინებით ამტკიცებს შენობების მნიშვნელოვანი რეკონსტრუქციისა და ენერგოეფექტურობის გასაუმჯობესებელი ღონისძიებებისთვის ინვესტიციების სტიმულირების გრძელვადიან სტრატეგიას.

2. შენობების განახლებისთვის ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული გრძელვადიანი სტრატეგია უნდა მოიცავდეს:

ა) შენობების მიმოხილვას;

ბ) შენობის ტიპისა და კლიმატური ზონის, აგრეთვე შენობის სასიცოცხლო ციკლის განმავლობაში მისი განახლების გამომწვევი პოტენციური ფაქტორების გათვალისწინებით შენობის განახლების ხარჯეფექტური მიდგომების დადგენას;

გ) შენობების მნიშვნელოვანი, ხარჯეფექტური განახლების სტიმულირებისთვის პოლიტიკისა და შესაბამისი ღონისძიებების განსაზღვრას, რაც გულისხმობს შენობების ეტაპობრივ, მნიშვნელოვან განახლებას და ხელს უწყობს ხარჯეფექტურ ღონისძიებებს;

დ) პოლიტიკისა და შესაბამისი ღონისძიებების მიმოხილვას, რაც გულისხმობს შენობების სექტორში, აგრეთვე ბაზარზე არსებული გამოწვევების მიმოხილვას და სათანადო ღონისძიებების დაგეგმვას;

ე) პოლიტიკასა და შესაბამის ღონისძიებებს, რომლებიც ყველა საჯარო შენობისთვისაა გამიზნული;

ვ) ისეთი ინიციატივების მიმოხილვას, რომელთა მიზანია „ჭკვიანი“ ტექნოლოგიების ხელშეწყობა, სამშენებლო სექტორსა და ენერგოეფექტურობის სფეროში უნარების გაძლიერება და განათლების წახალისება;

ზ) მოსალოდნელი ენერგოდანაზოგებისა და მეტი სარგებლის მიღების, მათ შორის, ადამიანის ჯანმრთელობის დაცვისა და ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესების, დასაბუთებას/შეფასებას.

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული გრძელვადიანი სტრატეგია დამტკიცების



შემდეგ სამდივნოს უნდა წარედგინოს.

საქართველოს 2024 წლის 27 ივნისის კანონი №4310 – ვებგვერდი, 11.07.2024წ.

მუხლი 17. ადმინისტრაციული ორგანოს საკუთრებაში ან/და სარგებლობაში არსებული შენობების ენერგოეფექტურობის პოლიტიკა

1. საქართველოს მთავრობა:

ა) ყოველწლიურად უზრუნველყოფს ადმინისტრაციული ორგანოს საკუთრებაში ან/და სარგებლობაში არსებული, გათბობის ან გაგრილების საჭიროების მქონე შენობების საერთო სასარგებლო ფართობის 3%-ის განახლებას საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული ენერგოეფექტურობის მინიმალური მახასიათებლების მისაღწევად;

ბ) უზრუნველყოფს ადმინისტრაციული ორგანოს საკუთრებაში ან/და სარგებლობაში არსებულ შენობებში და სხვა ობიექტებზე ენერგომენეჯმენტის სისტემების დანერგვას.

2. შენობების საერთო სასარგებლო ფართობის 3%-ის განახლების ვალდებულება არ ვრცელდება:

ა) კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის სტატუსის მქონე შენობაზე, თუ ამ შენობის ენერგეტიკული მახასიათებლების შეცვლა მისი განსაკუთრებული ხასიათისა და გარეგნული იერსახის ცვლილებას გამოიწვევს;

ბ) ადმინისტრაციული ორგანოს საკუთრებაში ან/და სარგებლობაში არსებულ შენობაზე, რომელიც ეროვნული/საზოგადოებრივი უსაფრთხოებისთვის გამოიყენება, გარდა საცხოვრებელი ან თავდაცვის ძალების საოფისე შენობისა;

გ) საკულტო-რელიგიური დანიშნულების შენობაზე.

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული შენობების რეესტრს აწარმოებს სამინისტრო. ეს რეესტრი, შენობის საიდენტიფიკაციო სხვა მონაცემების გარდა, შენობის ფართობისა და ენერგეტიკული მახასიათებლების ან ენერგიის მოხმარებასთან დაკავშირებული სხვა სათანადო მონაცემების შესახებ ინფორმაციას უნდა შეიცავდეს.

საქართველოს 2023 წლის 21 სექტემბრის კანონი №3534 – ვებგვერდი, 12.10.2023წ.

საქართველოს 2024 წლის 27 ივნისის კანონი №4310 – ვებგვერდი, 11.07.2024წ.

მუხლი 18. შენობების ენერგოეფექტურობის სერტიფიცირება, ენერგოეფექტურობის სერტიფიკატების გამცემი/სერტიფიცირების განხორციელების უფლებამოსილების მქონე დამოუკიდებელი ექსპერტების აკრედიტაცია ან/და სერტიფიცირება და შენობებში არსებული გათბობისა და ჰაერის კონდიციონირების სისტემების პერიოდული ინსპექტირება

1. შენობების ენერგოეფექტურობის სერტიფიცირების, ენერგოეფექტურობის სერტიფიკატების გამცემი/სერტიფიცირების განხორციელების უფლებამოსილების მქონე დამოუკიდებელი ექსპერტების აკრედიტაციის ან/და სერტიფიცირების და შენობებში არსებული გათბობისა და ჰაერის კონდიციონირების სისტემების პერიოდული ინსპექტირების საკითხები რეგულირდება „შენობების ენერგოეფექტურობის შესახებ“ საქართველოს კანონით.

2. ამ კანონის მიზნებისთვის შესაბამისი შენობების სერტიფიცირების პროცედურები განისაზღვრება საქართველოს მთავრობის ნორმატიული აქტით.

საქართველოს 2024 წლის 27 ივნისის კანონი №4310 – ვებგვერდი, 11.07.2024წ.

თავი V. ენერგოეფექტურობის პოლიტიკა მრეწველობაში



მუხლი 19. ენერგოაუდიტის განხორციელება და ენერგომენეჯმენტის სისტემის დანერგვა მრეწველობაში

1. ენერგოაუდიტი არის დამოუკიდებელი ღონისძიება ან/და ღონისძიება, რომელიც ხორციელდება საწარმოს სერტიფიცირებული ენერგომენეჯმენტის სისტემის ან/და სერტიფიცირებული გარემოსდაცვითი მართვის სისტემის (რომლის ძირითადი მიმართულებაა ენერგია) ფარგლებში და რომლის მიზანია ენერგიის მოხმარების შემცირების შესაძლებლობის იდენტიფიცირება და ენერგოეფექტურობის ღონისძიებების შესახებ რეკომენდაციების მომზადება.

2. პირველი კატეგორიის საწარმომ ყოველ 4 წელიწადში უნდა განახორციელოს სრული ენერგოაუდიტი ერთ-ერთი შემდეგი მიდგომის მეშვეობით, შესაბამისი პირობის არსებობისას:

ა) თუ საწარმო შედგება ენერგიის საბოლოო მოხმარების სხვადასხვა, დიდი ელემენტისგან – ამ ელემენტების ინდივიდუალური ენერგოაუდიტების სერიის მეშვეობით;

ბ) თუ საწარმოს აქვს 2 ან 2-ზე მეტი უფრო მცირე ზომის ობიექტი, რომლებიც ერთსა და იმავე ან მსგავს საქმიანობას ახორციელებენ, – შერჩევითობის პრინციპით 2 ან რამდენიმე ობიექტის ენერგოაუდიტის მეშვეობით;

გ) ამ პუნქტის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული პირობების ერთობლიობის არსებობისას – იმავე ქვეპუნქტებით განსაზღვრული მიდგომების მეშვეობით ერთობლივად.

3. ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული:

ა) ენერგოაუდიტი უნდა ეფუძნებოდეს განახლებულ, გაზომვად და მოძიებად მონაცემებს ენერგიის მოხმარების შესახებ, ხოლო ელექტროენერგიის შემთხვევაში – აგრეთვე დატვირთვის შესახებ;

ბ) ენერგოაუდიტი უნდა ასახავდეს შენობის ან შენობების ჯგუფის, საწარმოო დანადგარებისა და ტრანსპორტის მიერ ენერგიის მოხმარების დეტალურ ინფორმაციას (პროფილებს);

გ) ენერგოაუდიტის რეკომენდაცია შესაძლებლობის შემთხვევაში, მარტივი უკუგების პერიოდის მითითების ნაცვლად, უნდა მოიცავდეს სასიცოცხლო ციკლის ღირებულების ანალიზს, რათა შესაძლებელი იყოს გრძელვადიანი დანაზოგის, გრძელვადიანი ინვესტიციის ნარჩენი ღირებულებისა და საპროცენტო განაკვეთის გათვალისწინება.

4. ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული ვალდებულების შესრულება შეიძლება დადასტურდეს პირველი კატეგორიის საწარმოს მიერ ენერგოაუდიტის ანგარიშის, გარემოსდაცვითი მართვის სისტემის ფუნქციონირების სერტიფიკატის ან ენერგომენეჯმენტის სისტემის ფუნქციონირების სერტიფიკატის სამინისტროსთვის წარდგენით. აღნიშნული დოკუმენტი მომზადებული უნდა იყოს შესაბამის სფეროში აკრედიტებული იურიდიული პირის ან საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად სერტიფიცირებული პირის მიერ.

4¹. ამ მუხლის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებული ენერგოაუდიტის ანგარიშის მომზადების უფლება აქვს აკრედიტებულ იურიდიულ პირს (იგი უნდა მომზადდეს სტანდარტის – ISO/IEC 17021-ის შესაბამისად) ან/და საქართველოს კანონმდებლობის თანახმად სათანადო სფეროში აკრედიტებული პერსონალის სერტიფიცირების განმახორციელებელი ორგანოს მიერ სერტიფიცირებულ ფიზიკურ პირს, ხოლო ენერგომენეჯმენტის სისტემის ფუნქციონირების სერტიფიკატს ან გარემოსდაცვითი მართვის სისტემის ფუნქციონირების სერტიფიკატს გასცემს საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით შესაბამის სფეროში აკრედიტებული იურიდიული პირი.

5. პირველი კატეგორიის საწარმო ვალდებულია განხორციელებული ენერგოაუდიტის ანგარიშის ასლი წარუდგინოს სამინისტროს და განხორციელებული ენერგოაუდიტის შესახებ მონაცემები შეინახოს სულ მცირე 10 წლის ვადით.



6. პირველი კატეგორიის საწარმო ვალდებულია სამინისტროს წარუდგინოს ამ მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად მომზადებული ენერგომენეჯმენტის სისტემის ფუნქციონირების სერტიფიკატი ან/და გარემოსდაცვითი მართვის სისტემის ფუნქციონირების სერტიფიკატი. აღნიშნულ სერტიფიკატს უნდა დაერთოს ანგარიში. ამ ანგარიშში ენერგოეფექტურობის გასაუმჯობესებელი ღონისძიებების შესახებ რეკომენდაციებიც უნდა იყოს მოცემული. აღნიშნული ანგარიშის მომზადება ენერგოაუდიტის ჩატარების წესით განისაზღვრება.

7. ეკვდ ითვალისწინებს მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის (რომლებიც არ არიან პირველი კატეგორიის საწარმოები) წამახალისებელი პროგრამების დანერგვას ენერგოაუდიტებისა და ენერგოაუდიტების შედეგად განსახორციელებელი ღონისძიებების განხორციელების მიზნით.

8. სამინისტრო შეიმუშავებს პროგრამებს მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის (რომლებიც არ არიან პირველი კატეგორიის საწარმოები), ენერგომენეჯმენტის სისტემების დანერგვის სარგებლიანობისა და სერტიფიცირებული ექსპერტების შესახებ ინფორმაციის მიწოდების მიზნით.

9. საწარმო, რომელიც სახელმწიფო მხარდაჭერით სარგებლობს, ვალდებულია სამინისტროს პლატფორმის მეშვეობით ან წინასწარ შეთანხმებული სხვა მეთოდით ყოველწლიურად, სამინისტროს მიერვე დადგენილი წესის შესაბამისად წარუდგინოს ანგარიში ენერგოეფექტურობის გასაუმჯობესებელი ღონისძიებების განხორციელებისა და მიღწეული ენერგოდანაზოგების შესახებ. აღნიშნული წესით განისაზღვრება აგრეთვე ამ მუხლის მე-5 და მე-6 პუნქტებით გათვალისწინებული ანგარიშების სამინისტროსთვის წარდგენის ვადები და პირობები.

10. სამინისტრო კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით ამტკიცებს ენერგოაუდიტის ჩატარების წესს.

საქართველოს 2024 წლის 27 ივნისის კანონი №4310 – ვებგვერდი, 11.07.2024წ.

მუხლი 20. ენერგოაუდიტორები მრეწველობაში

1. პირველი კატეგორიის საწარმო ან საწარმო, რომელიც ენერგოეფექტურობის გასაუმჯობესებელი ღონისძიებების ან/და ენერგოაუდიტის განხორციელებისთვის სახელმწიფო მხარდაჭერით სარგებლობს, ვალდებულია ენერგოაუდიტი განახორციელოს აკრედიტებული ან/და სერტიფიცირებული პირის მეშვეობით.

2. (ამოღებულია - 27.06.2024, №4310);

3. ენერგოაუდიტორის აკრედიტაციისა და სერტიფიცირების მოქმედების ვადა განისაზღვრება სათანადო საერთაშორისო სტანდარტის ან/და აკრედიტაციის წესებისა და პროცედურების შესაბამისად.

4. სამინისტრო აწარმოებს რეესტრს, რომელიც მოიცავს:

ა) შესაბამისი აკრედიტაციის/სერტიფიკატის მქონე ენერგოაუდიტორების ჩამონათვალს. ეს ჩამონათვალი ქვეყნდება სამინისტროს ვებგვერდზე;

ბ) განხორციელებული ენერგოაუდიტების შესახებ ანგარიშებს. ეს ანგარიში უნდა მოიცავდეს საწარმოს დასახელებას, ენერგოაუდიტორის ვინაობას და ენერგოეფექტურობის გასაუმჯობესებელი ღონისძიებების ჩამონათვალს;

გ) პირველი კატეგორიის საწარმოების ჩამონათვალს, რომლებიც ვალდებული არიან განახორციელონ ენერგოაუდიტები.

5. ენერგოაუდიტორთა სერტიფიცირებისა და აკრედიტაციის წესები მტკიცდება საქართველოს მთავრობის ნორმატიული აქტით.

საქართველოს 2024 წლის 27 ივნისის კანონი №4310 – ვებგვერდი, 11.07.2024წ.

მუხლი 21. ენერგოეფექტურობის წამახალისებელი დამატებითი ღონისძიებები მრეწველობაში



1. მრეწველობაში ენერგოეფექტურობის გაუმჯობესების მიზნით სამინისტრო უფლებამოსილია საქართველოს მთავრობასთან შეთანხმებით დადოს საწარმოსთან ხელშეკრულება ნებაყოფლობითი შეთანხმების თაობაზე. ნებაყოფლობითი შეთანხმების თაობაზე ხელშეკრულების დადებისას შესაძლებელია გათვალისწინებულ იქნეს ენერგომომსახურების გაუმჯობესების ხელშეწყობა.

2. სამინისტრო აფასებს ნებაყოფლობითი შეთანხმების თაობაზე ხელშეკრულების დადებამდე საწარმოს მიერ შემოთავაზებულ სამიზნე მაჩვენებლებს. საჭიროების შემთხვევაში, თუ სამინისტრო შემოთავაზებულ სამიზნე მაჩვენებლებს დამაკმაყოფილებლად არ მიიჩნევს, მას უფლება აქვს, დააწესოს სავალდებულო სამიზნე მაჩვენებლები, რომლებიც საწარმოს ენერგოეფექტურობის გაუმჯობესებას განაპირობებს.

3. ნებაყოფლობითი შეთანხმების მხარე – საწარმო უფლებამოსილია საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად დადებული ხელშეკრულების საფუძველზე მიიღოს საქართველოს მთავრობის, მათ შორის, სამინისტროს, დახმარება ენერგოაუდიტისა და ენერგომენეჯმენტის სისტემის დანერგვისა და ენერგოეფექტურობის გასაუმჯობესებლად ინდივიდუალური ღონისძიების განხორციელების მიზნით.

4. სამინისტრო უფლებამოსილია შეიმუშაოს ნებაყოფლობითი შეთანხმების მომზადების საფუძველები და ზოგადი დებულებები.

თავი VI. ენერგოეფექტურობა ენერჯის გარდაქმნის, გადაცემისა და განაწილების სექტორებში

მუხლი 22. კომისიის უფლებამოსილებები ენერგოეფექტურობის გაუმჯობესების მიზნით ენერჯის გარდაქმნის, გადაცემისა და განაწილების სექტორებში

1. ელექტროენერჯის გადაცემისა და განაწილების, ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირებისა და განაწილების სფეროებთან დაკავშირებული გადაწყვეტილებების მიღებისას კომისია უფლებამოსილია გაითვალისწინოს ენერგოეფექტურობის გასაუმჯობესებელი ღონისძიებების სამართლებრივი მოთხოვნები და უზრუნველყოს მარეგულირებელი ჩარჩოს განვითარება, რომელიც წახალისებს ელექტროენერჯისა და ბუნებრივი გაზის სექტორში გადამცემი სისტემის ოპერატორებსა და გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორებს, განახორციელონ ენერგოეფექტურობის გასაუმჯობესებელი ღონისძიებები შესაბამისი ქსელური ინფრასტრუქტურის დაგეგმვისას და ექსპლუატაციისას.

2. კომისია უზრუნველყოფს, რომ ელექტროენერჯისა და ბუნებრივი გაზის სექტორში გადამცემი სისტემის ოპერატორებმა და გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორებმა განახორციელონ ენერგოეფექტურობის გასაუმჯობესებელი ღონისძიებები, შესაბამისი ქსელური ინფრასტრუქტურის დაგეგმვა და ექსპლუატაციისას სისტემის ენერგოეფექტურობის პოტენციალის შეფასება. ამ ოპერატორმა კომისიას უნდა წარუდგინოს აღნიშნული შეფასება, როგორც შესაბამისი ქსელის განვითარების სამოქმედო გეგმის ნაწილი. სისტემების ენერგოეფექტურობის პოტენციალის შეფასება უნდა მოიცავდეს:

ა) ელექტროენერჯისა და ბუნებრივი გაზის გადამცემ და გამანაწილებელ სისტემებში ენერგოეფექტურობის ღონისძიებებისა და შესაბამისი ინვესტიციების განხორციელებას;

ბ) გადამცემი სისტემის ოპერატორის ან გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორის მიერ გადამცემ/ტრანსპორტირების და გამანაწილებელ ქსელებში ელექტროენერჯისა და ბუნებრივი გაზის დანაკარგების შემცირების შესაძლებლობის შეფასებას.

3. კომისია ელექტროენერჯისა და ბუნებრივი გაზის სექტორში:

ა) ენერჯიაზე მოთხოვნილების დაკმაყოფილების მიზნით ხელს უწყობს საცალო და საბითუმო ბაზარზე ენერჯით ვაჭრობის დროს ენერგოეფექტურობის კრიტერიუმების გათვალისწინებას;



ბ) უზრუნველყოფს, რომ ელექტროენერჯის გადაცემისა და განაწილების ტარიფები ასახავდეს ენერგოეფექტურობის გასაუმჯობესებელი ღონისძიებებისთვის გონივრულ და მიზანშეწონილ ინვესტიციას/დანახარჯებს, აგრეთვე ამ ღონისძიებების ფინანსურ შედეგებს, მათ შორის, ელექტროენერჯის ქსელის ან უფრო ოპტიმალური ექსპლუატაციით განხორციელებული ინვესტიციებიდან ან/და მოთხოვნაზე რეაგირების ღონისძიებებიდან და განაწილებული წარმოებიდან მიღებულ ფინანსურ დანახარჯებს კომისიის მიერ დამტკიცებული სატარიფო მეთოდოლოგიების შესაბამისად;

გ) უზრუნველყოფს, რომ გადამცემი სისტემის ოპერატორებმა და გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორებმა მაღალეფექტურ კოგენერაციულ სადგურებს მიაწიონ უპირატესობა და უზრუნველყონ ელექტროენერჯის ქსელთან გარანტირებული წვდომა ელექტროენერგეტიკული სისტემის უსაფრთხო ოპერირების შესაძლებლობის ფარგლებში.

4. საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნების შესაბამისად, ელექტროენერჯის წარმოების სალიცენზიო პირობების გათვალისწინებით, ჰიდროელექტროსადგური ვალდებულია ექსპლუატაციაში შესვლის შემდეგ ყოველ 15 წელიწადში მოამზადოს ტექნიკურ-ეკონომიკური დასაბუთება ჰიდროელექტროსადგურის საექსპლუატაციო პარამეტრების გაუმჯობესების პოტენციალის გამოსავლენად. ჰიდროელექტროსადგური განახორციელებს ჰიდროელექტროსადგურის ეფექტურობის პოტენციური გაუმჯობესების განხორციელებადობის/ტექნიკურ-ეკონომიკური შეფასების კვლევას.

მუხლი 23. გათბობისა და გაგრილების სისტემების ენერგოეფექტურობის ხელშეწყობა

1. ცენტრალური გათბობისა და გაგრილების სისტემების შესაბამისი ინფრასტრუქტურის განვითარებისა და ამოქმედების შემთხვევაში სამინისტრო ცენტრალური გათბობისა და გაგრილების ქსელის ოპერატორებთან თანამშრომლობით:

ა) განახორციელებს თბური ენერჯისა და ელექტროენერჯის მაღალეფექტური კოგენერაციისა და ეფექტური ცენტრალური გათბობისა და გაგრილების გამოყენების პოტენციალის დეტალურ შეფასებას;

ბ) გათბობისა და გაგრილების სისტემების ხარჯეფექტურობის ანალიზის წესის შესაბამისად განახორციელებს ხარჯეფექტურობის ანალიზს, როგორც გათბობისა და გაგრილებისთვის ეკონომიკურად ყველაზე ეფექტური და უპირატესი შესაძლებლობის განსაზღვრისთვის განსახორციელებელი დეტალური შეფასების ნაწილს.

2. ხარჯეფექტურობის ანალიზი გათბობისა და გაგრილების სისტემების ხარჯეფექტურობის ანალიზის წესის შესაბამისად განხორციელდება იმ შემთხვევაში, თუ:

ა) იგეგმება ჯამში 20 მგვტ-ზე მეტი ნომინალური თბური სიმძლავრის ახალი კოგენერაციული, ელექტროენერჯისა და თბური ენერჯის მწარმოებელი დანადგარის დამონტაჟება და საჭიროა ამ დანადგარის, როგორც მაღალეფექტური კოგენერაციული დანადგარის, ხარჯეფექტურობის შეფასება;

ბ) ხდება ჯამში 20 მგვტ-ზე მეტი ნომინალური თბური სიმძლავრის არსებული კოგენერაციული დანადგარის არსებითი განახლება და საჭიროა ამ დანადგარის მაღალეფექტურ კოგენერაციულ დანადგარად გადაკეთების ხარჯეფექტურობის შეფასება;

გ) იგეგმება 20 მგვტ-ზე მეტი შემავალი ნომინალური თბური სიმძლავრის სამრეწველო მოწყობილობის დამონტაჟება ან არსებითი განახლება, რომლის გამოსაყენებელი ტემპერატურის მქონე ნარჩენი სითბოს ათვისების ეკონომიკურად გამართლებული მოთხოვნის შეფასებისთვის საჭიროა კოგენერაციის ან ამ მოწყობილობის ინდივიდუალური გათბობის სისტემასთან ან/და ცენტრალური გათბობისა და გაგრილების სისტემებთან მიერთების ხარჯეფექტურობის შეფასება;

დ) იგეგმება ინდივიდუალური გათბობისა და ცენტრალური გათბობის ახალი სისტემების დამონტაჟება ან ხდება არსებულ გათბობის სისტემებში ჯამში 20 მგვტ-ზე მეტი ნომინალური თბური სიმძლავრის ახალი კოგენერაციული, ენერჯის მწარმოებელი დანადგარის დამონტაჟება ან არსებული დანადგარის არსებითი განახლება და საჭიროა ახლოს არსებული სამრეწველო დანადგარებიდან ნარჩენებით წარმოებულ სითბოს გამოყენების ხარჯეფექტურობის შეფასება.



3. თბური ენერჯისა და ელექტროენერჯის მაღალეფექტური კოგენერაციის ან/და ეფექტური ცენტრალური გათბობისა და გაგრილების გამოყენების იმგვარი პოტენციალის გამოვლენის შემთხვევაში, რომლის სარგებელი ხარჯს აღემატება, სამინისტრო ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული დეტალური შეფასებისა და ხარჯეფექტურობის ანალიზის შესაბამისად, ამავე მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განსაზღვრავს ღონისძიებებს, რომლებიც უზრუნველყოფს:

ა) ეფექტური ცენტრალური გათბობისა და გაგრილების ინფრასტრუქტურის განვითარებას ან/და თბური ენერჯისა და ელექტროენერჯის მაღალეფექტური კოგენერაციის განვითარებას;

ბ) ნარჩენი სითბოსგან და განახლებადი ენერჯის წყაროებიდან მიღებული გათბობისა და გაგრილების ენერჯის გამოყენებას.

4. ხარჯეფექტურობის ანალიზის განხორციელების სახელმძღვანელო დებულებები განისაზღვრება გათბობისა და გაგრილების სისტემების ხარჯეფექტურობის ანალიზის წესით, რომელსაც ამტკიცებს სამინისტრო.

მუხლი 24. მოხმარებული ენერჯის აღრიცხვისა და გადასახადის დარიცხვის სისტემა

1. საბოლოო მომხმარებლების მიერ მოხმარებული ელექტროენერჯისა და ბუნებრივი გაზის აღრიცხვა და გადასახადის დარიცხვა ხდება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით. ელექტროენერჯისა და ბუნებრივი გაზის მრიცხველების დამონტაჟებისთვის, ოპერირებისა და მათი მდგომარეობის შენარჩუნებისთვის საქართველოს კანონმდებლობით უფლებამოსილი პირები ვალდებული არიან საბოლოო მომხმარებლებს დაუმონტაჟონ ინდივიდუალური მრიცხველები, რომლებიც ენერჯის მოხმარებას რეალურ დროში აღრიცხავს.

2. ხარჯეფექტურობის ანალიზის საფუძველზე ელექტროენერჯისა და ბუნებრივი გაზის მომხმარებლებისთვის აღრიცხვის „ჭკვიანი“ სისტემების დამონტაჟების ეკვე-ით გათვალისწინების შემთხვევაში კომისია შეიმუშავებს შესაბამის სამართლებრივ აქტებს, რათა ენერჯის გამანაწილებლებმა ან/და ენერჯის მიმწოდებლებმა უზრუნველყონ:

ა) აღრიცხვის „ჭკვიანი“ სისტემების დამონტაჟება, რომლებიც მომხმარებლებს აწვდის ზუსტ და სანდო ინფორმაციას ენერჯის რეალური მოხმარების, მათ შორის, ენერჯის რეალურ დროში მოხმარების, შესახებ;

ბ) აღრიცხვის „ჭკვიანი“ სისტემების ფუნქციონირების მიმართ მინიმალური მოთხოვნებისა და ენერჯის გამანაწილებლების ან/და ენერჯის მიმწოდებლების და მომხმარებლების ვალდებულებების განსაზღვრისას ენერჯეფექტურობის მიზნებისა და სარგებლის სრულად გათვალისწინება;

გ) აღრიცხვის „ჭკვიანი“ სისტემების მიერ წარმოებული, გადაცემული და მიღებული მონაცემებისა და საბოლოო მომხმარებლების პერსონალური მონაცემების დაცვა საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად;

დ) მომხმარებლის მოთხოვნის საფუძველზე აღრიცხვის „ჭკვიანი“ სისტემების მიერ მომხმარებლის საკუთრებაში არსებული ენერჯის წარმოების საშუალებებიდან ქსელისთვის მიწოდებული ელექტროენერჯის აღრიცხვის შესაძლებლობა;

ე) საბოლოო მომხმარებლის მოთხოვნის შემთხვევაში მისი ელექტროენერჯის გაცემისა და მიღების შესახებ მონაცემების მისთვის ან მისი სახელით მოქმედი მესამე პირისთვის ხელმისაწვდომობა. აღნიშნული მონაცემები ადვილად გასაგები ფორმით უნდა იქნეს მიწოდებული;

ვ) აღრიცხვის „ჭკვიანი“ სისტემების დამონტაჟებისას საბოლოო მომხმარებლებისთვის ამ სისტემების წაკითხვისა და მართვის და ენერჯის მოხმარების მონიტორინგის შესახებ რეკომენდაციებისა და ინფორმაციის მიწოდება.

3. საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული, საბოლოო მომხმარებელთან ანგარიშსწორების



განმახორციელებელი პირები ვალდებული არიან უზრუნველყონ საბოლოო მომხმარებლის მიერ ენერჯის მოხმარების შესახებ ისტორიული მონაცემების ხელმისაწვდომობა. კერძოდ, ხელმისაწვდომი უნდა იყოს:

ა) ჯამური მონაცემები. ეს მონაცემები უნდა შეესაბამებოდეს ენერჯის გამანაწილებლების ან/და ენერჯის მიმწოდებლების მომხმარებლების შესახებ მონაცემთა ბაზაში ამ მონაცემების შეტანის ინტერვალებს. ჯამური მონაცემები დგება მომხმარებლების შესახებ მონაცემთა ბაზის სულ მცირე ბოლო 3 წლის მონაცემებით ან ენერჯის მიწოდების დაწყებიდან, თუ მომხმარებლის შესახებ მონაცემების ისტორია 3 წელზე ხანმოკლეა;

ბ) დეტალური მონაცემები რეალური დროის მიხედვით, ნებისმიერი დღისთვის, კვირისთვის, თვისა და წლისთვის – აღრიცხვის „ჭკვიანი“ სისტემების დანერგვის შემთხვევაში. ეს მონაცემები საბოლოო მომხმარებლისთვის ხელმისაწვდომი შეიძლება გახდეს ინტერნეტის ან მრიცხველის (ინდიკაციის ერთეულის) მეშვეობით, სულ მცირე ბოლო 24 თვისთვის ან აღრიცხვის „ჭკვიანი“ სისტემების დანერგვიდან, თუ ეს პერიოდი 24 თვეზე მცირეა.

4. ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებულმა პირებმა უნდა უზრუნველყონ, რომ საბოლოო მომხმარებლისთვის მატერიალური ან ელექტრონული ფორმით წარდგენილი ენერჯის ქვითარი შეიცავდეს შემდეგ ინფორმაციას (არსებობის შემთხვევაში):

ა) ინფორმაციას ენერჯის რეალური მოხმარების შესახებ. ამ ინფორმაციაში მითითებული უნდა იყოს ენერჯის მიმდინარე ფასი;

ბ) ინფორმაციას საბოლოო მომხმარებლის მიერ მიმდინარე პერიოდში მოხმარებული ენერჯის წინა წლის იმავე პერიოდში მოხმარებულ ენერჯასთან შედარების შესახებ. ამ ინფორმაციაში მითითებული უნდა იყოს ენერჯის ფასები, უპირატესად – დიაგრამის ფორმატში;

გ) ინფორმაციას საბოლოო მომხმარებელთა იმავე ჯგუფის მიერ მოხმარებული ენერჯის საშუალო მაჩვენებლის შესახებ;

დ) ინფორმაციას ამ კანონის მე-12 მუხლის მე-3 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული სიის/რეესტრის შესახებ. ეს ინფორმაცია მითითებული უნდა იყოს აგრეთვე საბოლოო მომხმარებელთან დადებულ ხელშეკრულებაში, ამ ხელშეკრულების ცვლილებაში და საბოლოო მომხმარებლის ინდივიდუალურ პორტალზე.

5. ამ მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად საბოლოო მომხმარებელს ენერჯის ქვითარი უნდა წარედგინოს მის მიერ ენერჯის ფაქტობრივი მოხმარების საფუძველზე, წელიწადში ერთხელ მაინც, ხოლო გადასახადის დარიცხვის შესახებ ინფორმაცია სულ მცირე კვარტალურად უნდა იყოს ხელმისაწვდომი. საბოლოო მომხმარებლისთვის ენერჯის ქვითრის წარდგენის წესი დგინდება მასთან დადებული ხელშეკრულებით, კომისიის მიერ დამტკიცებული მიწოდების წესების შესაბამისად.

საქართველოს 2024 წლის 27 ივნისის კანონი №4310 – ვებგვერდი, 11.07.2024წ.

მუხლი 25. ენერგომომხმარებლის ინფორმირება და ცნობიერების ამაღლება

1. ენერჯის მცირე მომხმარებლების, მათ შორის, საყოფაცხოვრებო მომხმარებლების, მიერ ენერჯის ეფექტური მოხმარების ხელშეწყობისა და წახალისების მიზნით სამინისტრო მუნიციპალიტეტებთან თანამშრომლობით იღებს შესაბამის ზომებს ან/და საქართველოს მთავრობას წარუდგენს მოსაზრებებს:

ა) ენერგოეფექტურობის გასაუმჯობესებელი ღონისძიებების განხორციელების მიზნით:

ა.ა) დაბალპროცენტიანი სესხების გაცემის თაობაზე;

ა.ბ) ენერგოეფექტურობის ღონისძიებების ღირებულების ანაზღაურების თაობაზე;

ა.გ) არაანაზღაურებადი ტექნიკური და ფინანსური დახმარების თაობაზე;



ბ) ენერგოეფექტურობის გაზრდის მიზნით – ცნობიერების ამაღლების თაობაზე;

გ) საინფორმაციო და საგანმანათლებლო ღონისძიებების დაწესების თაობაზე;

დ) სამუშაო ადგილებზე ენერჯის მოხმარებაში ქცევითი ცვლილების წახალისების თაობაზე;

ე) საბოლოო მომხმარებლების, მათ შორის, ენერჯის მომხმარებელი ორგანიზაციების, მიერ აღრიცხვის „ჭკვიანი“ სისტემების დამონტაჟების წახალისების თაობაზე.

2. სამინისტრო უზრუნველყოფს ენერგოეფექტურობის ხელმისაწვდომი მექანიზმების, ფინანსური ინსტრუმენტებისა და სამართლებრივი მარეგულირებელი ნორმების შესახებ ინფორმაციის გავრცელებას.

3. კომისია უფლებამოსილია გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორებს ან ენერჯის მიმწოდებლებს მოსთხოვოს, ჩაერთონ აღრიცხვის „ჭკვიანი“ სისტემების გავრცელებისა და ქცევითი ცვლილების ხელშეწყობა ღონისძიებებში, რომლებმაც შესაძლებელია გაზარდოს ენერჯის მოხმარების ეფექტურობა. გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორები ან ენერჯის მიმწოდებლები, თავის მხრივ, ვალდებული არიან შეასრულონ კომისიის მოთხოვნა/მითითებები.

თავი VII. პასუხისმგებლობა ამ კანონის მოთხოვნების დარღვევისთვის

მუხლი 26. ადმინისტრაციული სამართალდარღვევა და ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობა (სახდელები)

1. ამ კანონის მე-4 მუხლის მე-7 პუნქტის შესაბამისად ენერგოეფექტურობის ვალდებულების სქემაში ჩართული პირის მიერ წლიური ენერჯის საბოლოო მოხმარების დაზოგვის ინდივიდუალური სამიზნე მაჩვენებლების შეუსრულებლობა გამოიწვევს პირის დაჯარიმებას 50 000 ლარიდან 150 000 ლარამდე.

2. ადმინისტრაციული ორგანოს, ენერჯის გამანაწილებლის, ენერგომომსახურების მიმწოდებლის ან სუბსიდიის მიმწოდებლის მიერ პლატფორმაზე ამ კანონით განსაზღვრული ინფორმაციის/მონაცემების განუთავსებლობა გამოიწვევს პირის გაფრთხილებას, ხოლო მისი გაფრთხილებიდან 30 დღის ვადაში დარღვევის გამოუსწორებლობა – დაჯარიმებას 1000 ლარიდან 5000 ლარამდე.

3. ენერჯის მიმწოდებლის ან ენერჯის გამანაწილებლის მიერ ენერგომომსახურების ბაზრის ფუნქციონირებისთვის ხელის შეშლა გამოიწვევს პირის დაჯარიმებას 20 000 ლარიდან 100 000 ლარამდე.

4. საწარმოს მიერ ენერგოაუდიტის განუხორციელებლობა ან სერტიფიცირებული ენერგომენეჯმენტის სისტემის ან გარემოსდაცვითი მართვის სისტემის დაწესების განუხორციელებლობა ან/და სამინისტროსთვის განხორციელებული ენერგოაუდიტის ანგარიშის ასლის წარუდგენლობა ან სერტიფიცირებული ენერგომენეჯმენტის სისტემის ან გარემოსდაცვითი მართვის სისტემის დაწესების შესახებ შეუტყობინებლობა გამოიწვევს პირის გაფრთხილებას, ხოლო მისი გაფრთხილებიდან 90 დღის ვადაში დარღვევის გამოუსწორებლობა – დაჯარიმებას 50 000 ლარიდან 100 000 ლარამდე.

5. ენერგოაუდიტის ანგარიშის შენახვის წესების დარღვევა გამოიწვევს პირის დაჯარიმებას 50 000 ლარიდან 100 000 ლარამდე.

6. გადამცემი სისტემის ოპერატორის ან გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორის მიერ სისტემის ენერგოეფექტურობის პოტენციალის შეფასების განუხორციელებლობა გამოიწვევს პირის დაჯარიმებას 50 000 ლარიდან 150 000 ლარამდე.

7. სამინისტროს მიერ განსაზღვრული ეფექტური ცენტრალური გათბობისა და გაგრილების ინფრასტრუქტურის განვითარების ღონისძიებების განუხორციელებლობა გამოიწვევს პირის



დაჯარიმებას 50 000 ლარიდან 150 000 ლარამდე.

მუხლი 27. ადმინისტრაციული სამართალდარღვევისთვის ჯარიმის დაკისრებისა და გადახდის წესი

1. ამ კანონით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული სამართალდარღვევისთვის ჯარიმის დაკისრების შესახებ გადაწყვეტილებას იღებს და შესაბამის ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმს ადგენს სამინისტრო.
2. დამრღვევმა ამ კანონის 26-ე მუხლით გათვალისწინებული ჯარიმა უნდა გადაიხადოს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტში, დაჯარიმების შესახებ დადგენილების მისთვის ჩაბარებიდან 30 დღის ვადაში.
3. დაკისრებული ჯარიმის ამ მუხლის მე-2 პუნქტით დადგენილ ვადაში გადაუხდელობის შემთხვევაში დამრღვევს დაეკისრება საურავი დაჯარიმების შესახებ გადაწყვეტილებით განსაზღვრული ჯარიმის თანხის 0,01%-ის ოდენობით. ჯარიმისა და საურავის საურავის დაკისრებიდან 1 თვის ვადაში გადაუხდელობის შემთხვევაში ამ გადაწყვეტილებით განსაზღვრული ჯარიმა და საურავი დაუყოვნებლივ მიექცევა აღსასრულებლად.
4. ამ კანონით (გარდა ამ კანონის 26-ე მუხლის პირველი და მე-5 პუნქტებისა) გათვალისწინებული ჯარიმის გადახდა პირს არ ათავისუფლებს დარღვევის გამოსწორების ვალდებულებისგან. დარღვევის 6 თვის ვადაში გამოუსწორებლობის შემთხვევაში პირი დაჯარიმდება ჯარიმის თანხის სამმაგი ოდენობით.

თავი VIII. გარდამავალი და დასკვნითი დებულებები

მუხლი 28. კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების მიღება და გამოცემა

1. სამინისტრო უზრუნველყოფს ამ კანონის ამოქმედებიდან:

ა) 12 თვის ვადაში:

ა.ა) ენერგოეფექტურობის ვალდებულების სქემის ან პოლიტიკის ალტერნატიული ღონისძიებების ან ენერგოეფექტურობის ვალდებულების სქემისა და პოლიტიკის ალტერნატიული ღონისძიებების დამტკიცებას;

ა.ბ) ენერგეტიკული გაერთიანების სამდივნოსთვის ენერგოეფექტურობის ეროვნული სამიზნე მაჩვენებლის შესრულების თაობაზე ანგარიშგების წესის დამტკიცებას;

ა.გ) გაზომვისა და დადასტურების პლატფორმის ფორმატის განსაზღვრას და მასზე ინფორმაციის/მონაცემების განთავსების წესის დამტკიცებას;

ა.დ) ადმინისტრაციული ორგანოს სარგებლობაში არსებული შენობების რეესტრის წარმოების წესის დამტკიცებას;

ა.ე) ენერგოაუდიტის ჩატარების წესის დამტკიცებას;

ა.ვ) ენერგოეფექტურობის გასაუმჯობესებელი ღონისძიებების განხორციელებისა და მიღწეული ენერგოდანაზოგების შესახებ ანგარიშგების წესის დამტკიცებას;

ა.ზ) ადმინისტრაციული ორგანოს სარგებლობაში არსებული შენობის ენერგომახასიათებლების შესახებ ხელშეკრულების ნიმუშის დამტკიცებას;

ა.თ) ენერგომახასიათებლების შესახებ ხელშეკრულებისთვის ანგარიშსწორების წესების დამტკიცებას;



ა.ი) ენერგომახასიათებლების შესახებ ხელშეკრულების მხარეთა ზოგადი უფლება-მოვალეობების განსაზღვრას;

ბ) 16 თვის ვადაში:

ბ.ა) ამ კანონით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის დაკისრების შესახებ ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმის ფორმის დამტკიცებას;

ბ.ბ) გათბობისა და გაგრილების სისტემების ხარჯეფექტურობის ანალიზის წესის დამტკიცებას.

2. საქართველოს მთავრობა უზრუნველყოფს ამ კანონის ამოქმედებიდან:

ა) 12 თვის ვადაში – სამინისტროს წარდგინებით:

ა.ა) სატრენინგო პროგრამების დამტკიცებას;

ა.ბ) ენერგოეფექტურობის ეროვნული სამოქმედო გეგმის (ეესგ) დამტკიცებას;

ა.გ) ენერგოაუდიტორთა სერტიფიცირებისა და აკრედიტაციის წესების დამტკიცებას;

ბ) 24 თვის ვადაში – სამინისტროს წარდგინებით – ენერგომახასიათებლების შესახებ ხელშეკრულების განხორციელების ბიუჯეტირების წესის დამტკიცებას;

გ) 24 თვის ვადაში – საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს წარდგინებით:

გ.ა) სახელმწიფო შესყიდვების სფეროში ენერგოეფექტურობის განხორციელების წესებისა და სახელმძღვანელო პრინციპების დამტკიცებას;

გ.ბ) ენერგოეფექტური სახელმწიფო შესყიდვების განხორციელების მიზნით ეროვნული მონეტარული ზღვრების დამტკიცებას.

3. ეესგ-ის დამტკიცებიდან 12 თვის ვადაში:

ა) საქართველოს მთავრობა უზრუნველყოფს შენობების მნიშვნელოვანი რეკონსტრუქციისა და ენერგოეფექტურობის გასაუმჯობესებელი ღონისძიებებისთვის ინვესტიციების სტიმულირების გრძელვადიანი სტრატეგიის დამტკიცებას;

ბ) სამინისტრო უზრუნველყოფს ენერგოეფექტურობის ეროვნული სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებული პოლიტიკის ალტერნატიული ღონისძიებების შესახებ შეტყობინების ენერგეტიკული გაერთიანების სამდივნოსთვის წარდგენის წესის დამტკიცებას.

4. ამ კანონის ამოქმედებიდან 12 თვის ვადაში სამინისტრო, კომისია და შესაბამისი უწყებები უზრუნველყოფენ სათანადო კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების ამ კანონთან შესაბამისობას.

5. საქართველოს მთავრობამ 2025 წლის 31 დეკემბრამდე უზრუნველყოს ენერგოაუდიტორების, ენერგოეფექტურობის სერტიფიკატების გამცემი დამოუკიდებელი ექსპერტებისა და შენობებში არსებული გათბობისა და ჰაერის კონდიცირების სისტემების პერიოდული ინსპექტირების განმახორციელებელი დამოუკიდებელი ექსპერტების სერტიფიცირების, აგრეთვე ენერგოეფექტურობის სერტიფიკატებისა და შენობებში არსებული გათბობისა და ჰაერის კონდიცირების სისტემების პერიოდული ინსპექტირების ანგარიშების შემოწმებისა და გადამოწმების წესების დამტკიცება.

საქართველოს 2024 წლის 27 ივნისის კანონი №4310 – ვებგვერდი, 11.07.2024წ.

მუხლი 29. კონკრეტული ღონისძიებების განხორციელების ვადები

1. ამ კანონის მე-5 მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული პოლიტიკის ალტერნატიული



ღონისძიებები უნდა ადგენდეს სულ მცირე 2 შუალედურ პერიოდს 2030 წლის 31 დეკემბრამდე და უნდა უზრუნველყოფდეს იმავე პუნქტით განსაზღვრული ენერჯის დაზოგვის ეროვნული სამიზნე მაჩვენებლის მიღწევას.

2. ამ კანონის მე-17 მუხლის პირველი პუნქტის მოთხოვნები 2023 წლის 1 იანვრამდე ვრცელდება ადმინისტრაციული ორგანოს სარგებლობაში არსებულ იმ შენობაზე, რომლის საერთო სასარგებლო ფართობი 500 მ²-ს აღემატება. 2023 წლის 1 იანვრიდან აღნიშნული მოთხოვნები გავრცელდება ადმინისტრაციული ორგანოს სარგებლობაში არსებულ იმ შენობაზე, რომლის საერთო ფართობი 250 მ²-ს აღემატება.

მუხლი 30. კანონის ამოქმედება

1. ეს კანონი, გარდა ამ კანონის მე-4 მუხლის მე-5-მე-7 პუნქტებისა, მე-11 მუხლის პირველი-მე-3 პუნქტებისა, მე-12 მუხლის მე-3 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტისა, მე-13 მუხლის პირველი-მე-7 პუნქტებისა, მე-17 მუხლის პირველი და მე-2 პუნქტებისა, მე-19 მუხლის პირველი-მე-9 პუნქტებისა, მე-20 მუხლის პირველი პუნქტისა, 22-ე მუხლის მე-4 პუნქტისა, 23-ე მუხლის პირველი-მე-3 პუნქტებისა, 24-ე მუხლის მე-3 და მე-4 პუნქტებისა და 26-ე და 27-ე მუხლებისა, ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

2. ამ კანონის მე-4 მუხლის მე-5-მე-7 პუნქტები, მე-11 მუხლის პირველი-მე-3 პუნქტები, მე-17 მუხლის პირველი და მე-2 პუნქტები, 23-ე მუხლის პირველი-მე-3 პუნქტები და 24-ე მუხლის მე-3 და მე-4 პუნქტები ამოქმედდეს 2021 წლის 1 ივნისიდან.

3. ამ კანონის მე-13 მუხლის პირველი-მე-7 პუნქტები, მე-19 მუხლის პირველი-მე-9 პუნქტები, მე-20 მუხლის პირველი პუნქტი და 22-ე მუხლის მე-4 პუნქტი ამოქმედდეს 2022 წლის 1 იანვრიდან.

4. ამ კანონის მე-12 მუხლის მე-3 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტი და 26-ე და 27-ე მუხლები ამოქმედდეს 2022 წლის 1 ივნისიდან.

საქართველოს პრეზიდენტი

სალომე ზურაბიშვილი

თბილისი,

21 მაისი 2020 წ.

N5898-სს

